

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 6
- 16. april 1997
- Uke 16
- 22. årgang

Laudgarantien opphevet

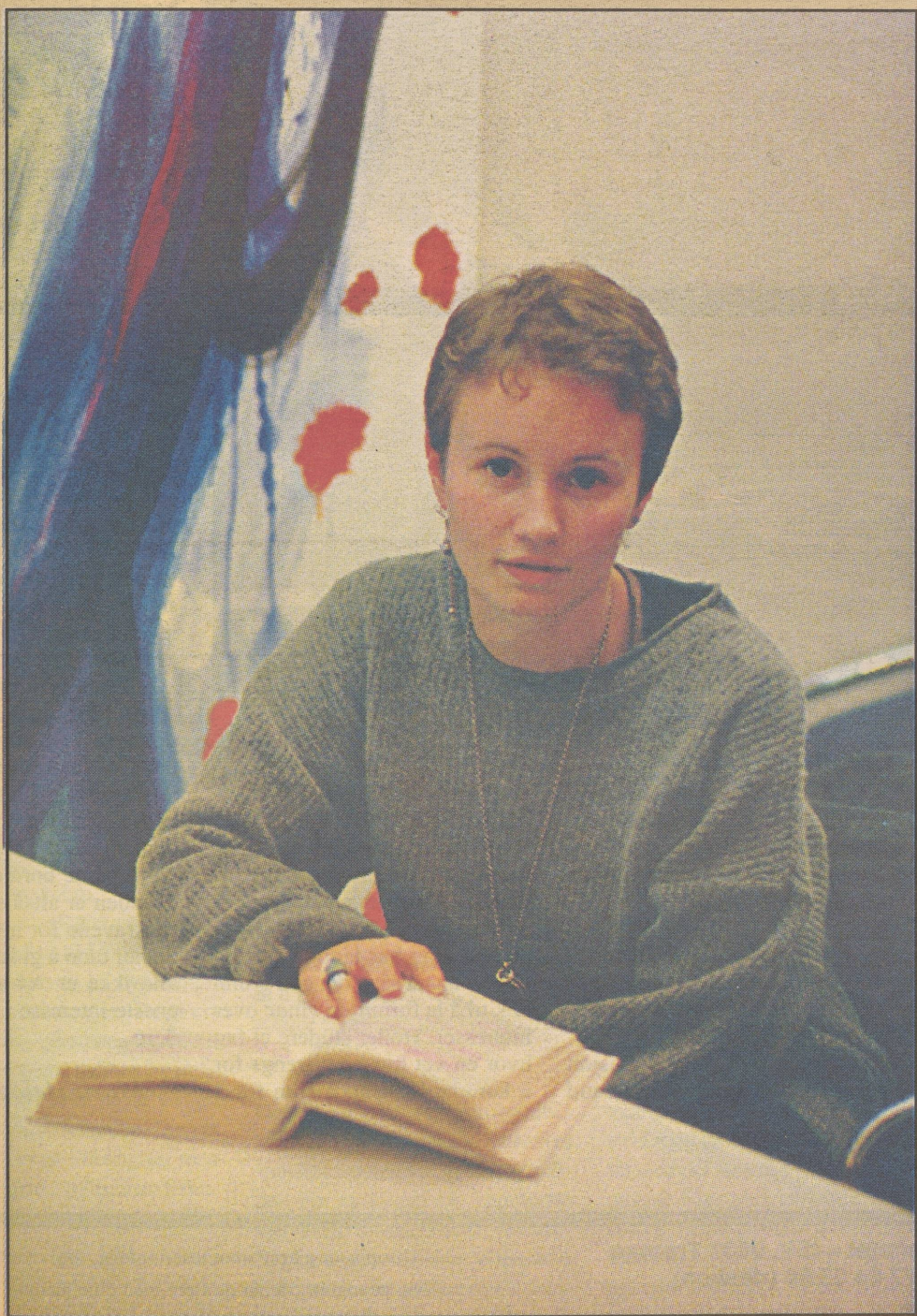

FOTO: MARTIN TJERSLAND

– DA JEG BEGYNTE Å STUDERE var laud godt nok for å komme inn på hovedfag. Nå blir det vanskelig å planlegge framover fordi opptaksgrensa vil variere fra år til år, sier Ragnhild Drange, som for tiden studerer statsvitenskap. I likhet med sine medstudenter går hun en usikker framtid i møte etter at universitetsstyret nylig vedtok å fjerne laudgarantien på ISV. Forandringene vil tre i kraft allerede nå til høsten, og vil slå negativt ut for flere studenter på mellomfag.

SIDE 4-5

PÅ TRYNET

FOTO: BØRGE IVERSEN

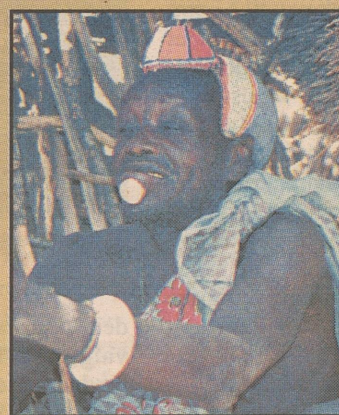

MORSOMME bygutter er klare med «en helt ny cabaret» på Paletten.

SIDE 19

UGANDA

FOTO: MARIT HELENE STENSEN

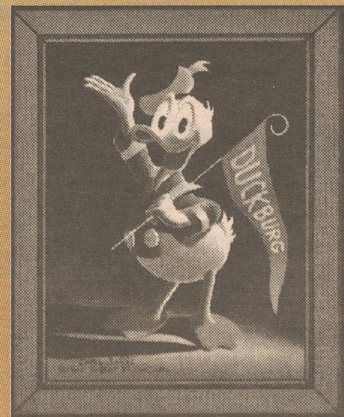

INNTRYKK etter tre måneder i Uganda. Velkommen til en alternativ virkelighet.

SIDE 13-15

DONALD DUCK

ILLUSTRASJON: CARL BARKS

TEGNERIEHELLEN begynner å bli en gammel and. Vi presenterer han og hans mestre.

SIDE 24-25

Løftebrudd og forskjellsbehandling

Sist møte vedtok et nesten enstemmig universitetsstyre å oppheve laudgarantien på ISV. Som om ikke det er nok har sentraladministrasjonen fremskyndet vedtaket til å tre i kraft førstkommende høst. Dette er ikke bare en høyst beklagelig utvikling for høyeregradsstudenter, men også et svik mot de som startet på mellomfag i den tro at laud var godt nok.

Verst går det ut over pedagogikkstudentene, et fag hvor pågangen har vært adskillig høyere enn kapasiteten i lang tid.

Hårreisende

Sentraladministrasjonen har gått på tvers av instituttets innstilling som gikk ut på å opprettholde laudgarantien inntil våren 98. I stedet har sentraladministrasjonen valgt å innføre vedtaket med øyeblikkelig virkning slik at det gjelder fra førstkommende høst. Dette er et svik mot studenter som har begynt på mellomfag, eller enda verre, tatt opp igjen mellomfaget, i den tro at laud er godt nok til å komme inn på hovedfaget. Det er hårreisende at disse studentene får beskjed midt i semestret at «beklager, laud er ikke godt nok likevel». Dette er å føre folk som lever på studielån bak lyset. Hvis det er en ren forglemmelse at de ikke har sjekket hva instituttet har ment om saken bør de snarest mulig omgjøre vedtaket.

Kamp om ressurser

Bakgrunnen for vedtaket om å fjerne laudgarantien for de som tar hovedfag på ISV er at pedagogikk ikke fikk den nye stillingen de ba om. Dermed ble det for lite ressurser til å opprettholde laudgarantien på pedagogikk. Det rare er imidlertid at selv om statsvitenskap fikk

Å komme seg inn på et hovedfag i regi av ISV kan plutselig fortone seg som en labyrint.

ARKIVFOTO

den ekstra stillingen de ba om valgte de likevel å oppheve laudgarantien på alle hovedfagene på ISV. Dette smaker av utpressing ovenfor de som sitter på pengesekken: Enten får vi flere ressurser ellers er det slutt på laudgarantien over hele linja, og det selv om vi har muligheten til å opprettholde laudgarantien på noen fag....

Det bekrefter utspillet fra

seksjonsrådet på statsvitenskap, som mener at de med den nyopprettede stillingen har nok ressurser til å på å opprettholde laudgarantien.

Forskjellsbehandling

Selv om intensjonen om å opprettholde laudgarantien på statsvitenskap er god, skaper imidlertid dette en umulig situasjon for instituttet som helhet. Laud

er altså godt nok på statsvitenskap, men ikke for pedagogikkstudentene. Forskjellige opp-taksrutiner på ett og samme institutt vil kunne legge føringer på studentenes fagvalg. Dersom et hovedfag har laudgaranti og ikke et annet så er det god grunn nok til å la fornuften vinne over interesser. Heller studere et fag hvor en vet hva som trengs for å komme inn enn å slite for å

komme inn på et hovedfag hvor en ikke aner hvilken karaktergrense man skal forholde seg til. Den vil jo variere etter størrelsen på antall søkere. Hva som er godt nok et år er kanskje ikke godt nok året etter.

Rekruttering

Å oppheve laudgarantien vil også kunne ha en uheldig bieffekt på rekrutteringen som Norges minste universitet er så opptatt av. Når mangel av laudgarantien kommer i tillegg til et trangt boligmarked, dårlig med barnehageplasser, et studenthus som lar vente på seg samt generelt høye levekostnader velger nok mange å legge veien til universiteter lenger sør. Dette vil være svært uheldig for UiT som er så opptatt av å skape et levende fagmiljø.

Press på hovedfag

Samtidig som vedtaket om å oppheve laudgarantien på ISV har Universitetet i Bergen ute på høring et forslag om å frata hovedfagsstudenter studierett dersom de ikke fullfører hovedfaget på de normerte tre årene. Trenden er altså stadig å skjerpe kravene for høyeregradsstudenter uten å gi spillerom for alle ikke er A4 studenter hvis eneste interesse i livet er å studere.

Marit Helene Stensen

Utopia
Studentavis | Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utopia@list.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utopia>
ISSN: 0806-9611

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Ansvarlig redaktør: Martin Tjersland

Nyhetsredaktør: Marit Helene Stensen

Kulturredaktør: Marte Holmemo

Deskansvarlig: Siri Vaggen Olsen

Fotoansvarlig: Åsgeir Johansen

Redaksjonssekretær: Lise Swensen

Internettansvarlig: Per Steinar Moen

Redaksjonen: Magnus Clough, Vegard Bønes, Thomas Harris, Ola Bratlie, Rune Sævik, Elin Haugdal, Elin Førund, Stine Eidissen Bya, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kristine Halle, Lars Åke Andersen, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Jarle Stunner, Kjersti Nielsen, Ragnhild Emberland, Marit Bugge, Sondre Knutsen, Åse Katalin Macsali, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug og Hallgeir Løland Torpe.

Trykk og opplag: Bladet Tromsø, i et opplag på 5000

Annonsepris: Kontakt oss for tilbud

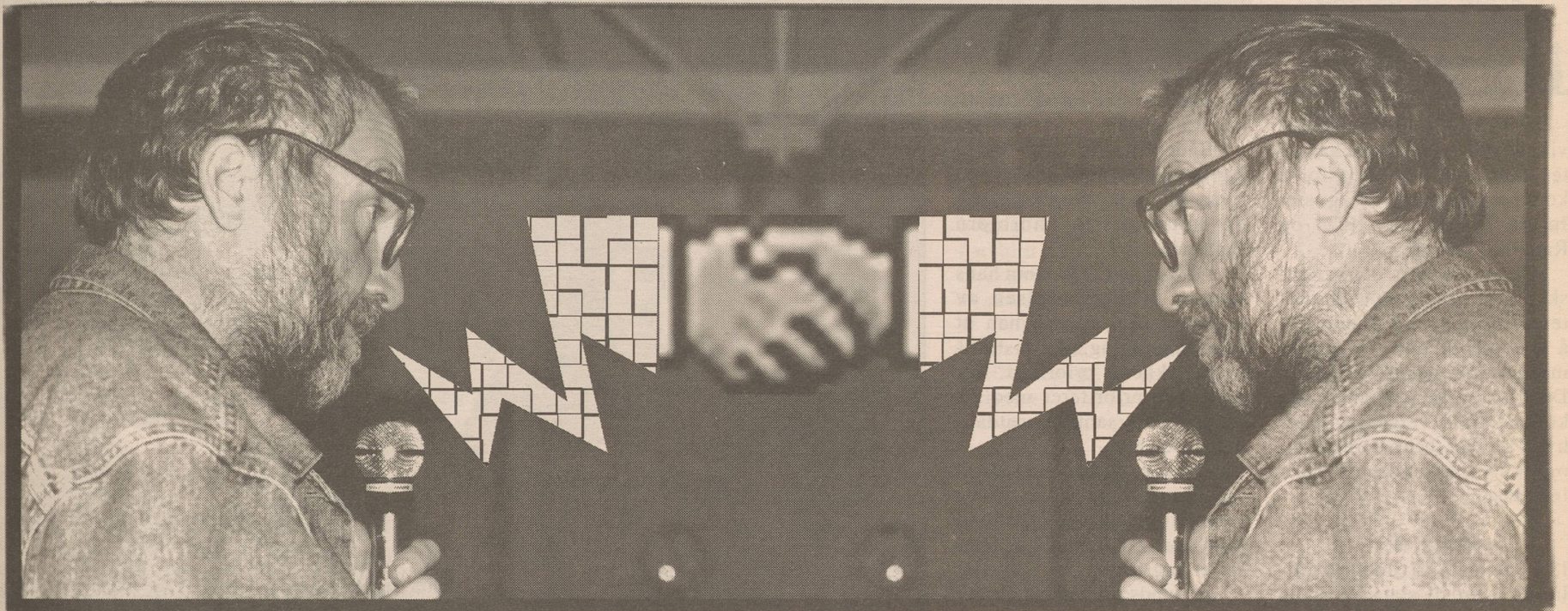
Neste deadline: 24. april 1997

Neste utgivelse: 30. april 1997

Internett:

En ny kulturell revolusjon

– Utviklingen av-internett har skjedd enormt fort. Fortere enn selv de mest håpefulle en gang i tiden regnet med, konstanterer rikssynser og internettfreak Tron Øgrim på Internasjonalt seminar tirsdag 8. april.

Internett: Ny teknologi og nye muligheter.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN
MONTASJE ÅSGEIR JOHANSEN

U Per Steinar Moen

Tron Øgrim, skribent og frilansjournalist med allsidig bakgrunn blant annet fra internettprogrammet Spider på NRK 2 er ikke i tvil om at internettet overgår alle de andre teknologiske revolusjoner verden til nå har gått igjennom.

– Store teknologiske revolusjoner har en tendens til å falle sammen med overgangen til en nytt århundret. Dampmaskinen revolusjonerte vår hverdag på starten av 1800-tallet, bensindrevne motorer og elektrisitet kom for fullt mens verden gikk inn i det 20 århundre. Jeg vet ikke om det er en tilfeldighet, men internett og datarevolusjonen forandrer vår verden mens vi går inn i et nytt årtusen, forklarer han.

Felles for disse revolusjonene er at de etter hvert har ført til store kulturelle og sosiale omforminger. Det er slik teknologien fungerer, mener Øgrim.

Tre faser

– En teknologisk revolusjon har i starten er lang begynnerfase. Det tar nemlig tid før teknologien virkelig slår gjennom i samfunnet, selv om teknologien kan være «moden» i lang tid før samfunnet åpner øyene for nyvinningene, sier han.

Etter denne begynnerfasen følger normalt en veldig rask gjennombruddsfase. Her blir teknologien for første gang tatt i bruk i stor skala.

– Denne fasen er preget av at ny teknologi blir brukt som gammel teknologi. Da de norske bedriftene etter hvert gikk til anskaffelse av Pcer på 80-tallet, så ble denne maskinen betraktet som en skrivemaskin men en nyttig rettetast. Heldigvis oppstår det en såkalt *fonteneeffekt*.

Her oppdager brukerne at; »faen, dette er jo ingen skrivemaskin – dette er jo ny teknologi». Vi går fra å være et objekt for teknologien til å bli et subjekt. Det er nå vi får sosiale endringer, sier Tron Øgrim.

Reorganisering

Det kulturelle gjennombruddet kommer altså et godt stykke senere enn det teknologiske gjennombruddet. For eksempel ble den første vellykkete bilturer fra øst til vest i England gjennomført allerede i 1826, mens det tok nærmere hundre år før bilen ble vanlig for folk flest.

– Dette ikke fordi bilen ikke var teknologisk moden, men rett og slett fordi den var økonomisk konkurransedyktig. Etter press fra blant annet hesteeiere og jernbaneiere, som fryktet en ny konkurrent, ble bilen karakterisert som farlig i Storbritannia, og den såkalte »Red Flag Act» ble innført. Her måtte en mann gå noen meter foran bilen med et rødt flagg for å varsle andre om at her er det fare på ferde, sier han.

Om utviklingen av bilen lot seg forsinker et par tiår, lot den seg aldri

stoppe. Bilen ble en suksess som førte til at både hesteeiere og jernbaneiere måtte i beste fall tenke nytt. Bilen første til store sosiale og kulturelle forandringer.

Denne siste fasen i den teknologiske revolusjon kaller Øgrim for »reorganisering av svært store systemer».

Datautviklingen

– Utviklingen av internett befinner seg i denne reorganiseringsfasen, og dette skjer mange år før både jeg og mange andre forutså for en tid tilbake, innrømmer Tron Øgrim.

Ikke bare har utviklingen skjedd veldig fort, men også på tross og i strid med de store aktørene på datamarkedet som for eksempel Microsoft. Microsoft lanserte i forbindelse med utgivelsen av operativsystemet Windows 95 et eget lukket nett, Microsoft Network, hvor brukerne fikk tilgang til basale tjenester som e-post og nyhetsgrupper. Problemet med slike nett er at brukerne betaler en formue for å bruke tjenester som kun benyttes av noen få millioner andre medlemmer.

– Dette viser at utviklingen av internett ikke har vært under noens kontroll, sier han.

Rask utvikling

Bilens teknologiske startfase varte i nesten hundre år. Dampmaskinen var teknologisk moden 70 år før den revolusjonert transportmulighetene. Utviklingen av in-

ternett har gått så uendelig mye fort.

Opprinnelig ble internett utviklet av militæret i USA for å gjøre kommunikasjon i en krisetilstand enklere og sikrere mot sabotasje. Dette skjedde på slutten av 60-tallet, og det vitenskapelige miljøet i USA ble etter hvert også tilkoblet.

Takket være daværende Televerkets forskningsstasjon ble Norge det første landet utenfor USA som fikk æren av å ha en maskin tilkoblet internett på begynnelsen av 70-tallet. Men først og fremst var det militære og snevre utdanningsinstitusjoner som fikk bruke internett.

På slutten av 80-tallet ble internett skilt i en militær og en sivil del; den sivile delen ble stilt til rådighet for ikke-kommersielle anvendelser, først og fremst forskning, og utviklet seg til dagens Internett. De siste årene har også kommersielle interesser sluppet til, og disse har gjort seg stadig mer synlig for brukeren. Bare i løpet av noen få år i dette tiåret har internett utviklet seg fra å være en totalt ukjent datanettverk for folk flest, til et verdensomspennende nett med anslagsvis 80 millioner brukere.

Billig

– Utviklingen har skjedd så fort på grunn av at det er så billig og enkelt. Internett blir bygd rundt allerede eksisterende kabler og

»bokser», sier Tron Øgrim. Likevel spår han at «den største investeringsfasen» i menneskehetens historie er rett rundt hjørnet. Investeringen i for eksempel lavbanesatellitter, kabler og maskiner kommer til å sikre at internett aldri bryter sammen, slik utallige konsulentfirmaer har predikert i all internetts levetid.

Den tredje verden

Tron Øgrim legger også fram to teorier om hvordan internett og datateknologien vil føre til forholdet mellom nord og sør.

– Gapet mellom nord og sør kan bli større fordi samlebåndproduksjonen som er utbredt i den tredje verden blir overtatt en mer fleksibel robotteknologi i nord. Men jeg tror også at høyteknologiske miljøer utenfor Vesten, spesielt Øst-Europa, Kina og tidligere Sovjetunionen, vil overta store deler av den menneskekrevende tungprogrammeringen innenfor programvareutviklingen. I tillegg vil internett og telenettet bli tilgjengelig for hele verden i løpet av noen tiår, sier han. Dette kan selvfølgelig brukes i prosesser for frigjøring i en mye større målestokk enn før.

– Teknologien i seg selv frigjør aldri, men kan innebære *muligheter* til frigjøring, sier Tron Øgrim.

MANGLENDE LAUDGARANTI

— Ingen forutsigbarhet

Universitetsstyret har valgt å avvikle laudgarantien for hovedfag på Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) fra og med neste semester. Mens instituttet er misfornøyd med fordeling av stillingshjemler, fortviler studentene over mangelen på forutsigbarhet dette vedtaket fører med seg.

U Per Steinar Moen

— Det er ganske slitsomt å ikke vite nøyaktig hva slags karakter som kreves av deg for å komme inn på hovedfag, sier Ingrid Hovda Lien (22) og Ragnhild Drange (23).

Begge studerer statsvitenskap grunnfag ved Universitetet i Tromsø, og planlegger å avslutte utdannelsen deres med statsvitenskap hovedfag. De frykter at studenter kan komme til å velge fag etter hvor de har best karakterer, og ikke nødvendigvis etter interesse.

Bakgrunn

ISV krevde å få tildelt to stillinger — en til statsvitenskap hovedfag og en til pedagogikk hovedfag — for å kunne opprettholde laudgarantien ved hovedfagene på instituttet. Universitetsstyret valgte kun å gi en ekstra stilling til statsvitenskap hovedfag; og med bakgrunn i dette mente ISV at laudgarantien måtte oppheves på *samtlig*e hovedfag på ISV fra og med våren 1998, for å sikre en viss forutsigbarhet for studentene.

Universitetsstyret tok ISVs innstilling bokstavelig, og besluttet å oppheve laudgarantien allerede til høsten — *mot* ISVs egen innstilling som altså ville vente til neste vår.

Forutsigbarhet

Nettopp prinsippet om forutsigbarhet er viktig, mener Ingrid og Ragnhild.

— Når karaktergrensene endres fra semester til semester er det vanskelig å forholde seg til hva som kreves av deg, sier Ingrid Hovda Lien.

Ragnhild mener også at det kan bli en opphopning av studenter på laveregradsstudier som tar opp fag for å forbedre karakterene.

— Man blir ikke en bedre student av å gå et semester om igjen, sier hun.

Rekruttering

Signaleffekten med en slik adgangsbegrensning kan også få uheldige konsekvenser for studentrekrutteringen sørfra.

— Studentene velger andre universiteter når det er adgangsgulering her i Trom-

sø. Dette taper universitetet på, fordi finansiering er avhengig av studenttall, påpeker Ragnhild.

Både Ragnhild og Ingrid har vært på studietur til Oslo i vår, og under besøket møtte de statsminister Thorbjørn Jagland.

— Da vi spurte han om hans mening til opphevelsen av laudgarantien, svarte han at samfunnsfag og administrative fag ikke er prioritert. Regjeringen prioriterer medisin og helsefag, samt etterutdanning, sier hun.

— Det er jo bra med etterutdanning, men det er jo en forutsetning at man for lov til å fullføre studiene sine, fortsetter Ingrid.

Jaglands prioriteringer har nok ikke satt dype spor ved Universitetet i Tromsø. På samme møtet som laudgarantien ble opphevet, valgte universitetsstyret å adgangsregulere både medisin grunnfag og hovedfag i medisinsk biologi.

Lukkes i toppen

— Dette har noe med det å holde det åpent i bunnen, mens man ikke for lov å gjøre seg ferdig med den påtenkte utdannelsen. Da jeg begynte å studere, var laud godt nok for å komme inn på hovedfag. Når jeg skal inn på faget, kan det hende det ikke holder, sier Ragnhild.

Forståelse

Likevel har både Ragnhild og Ingrid forståelse for ISVs behov for å markere mangelen på stillinger ved instituttet, men synes det er urettferdig at det skal gå ut over studentene.

— ISV har brukt studentene som en kasteball for å true til seg flere stillinger, sier Ingrid, som heller ikke skjønner hvorfor universitetet velger å ansette flere på informasjonsavdelingen istedenfor å opprettholde dagens studietilbud.

— Det er ingen vits for universitetet å profilere seg utad når studenter ikke kan komme seg inn på hovedfag. Dette er ikke langsiktig tenkning, mener de fremtidige statsviterne.

Hovedfagsspirene Ingrid Hovda Lien og Ragnhild Drange på statsvitenskap grunnfag er skuffet over at laudgarantien forsvinner.

ALLE FOTO: MARTIN TJERSLAND

— Ingen overraskelse

Studentutvalgsleder ved ISV/ISL, Ola Bratlie, er ikke videre overrasket over universitetsstyrets vedtak om å oppheve laudgarantien.

U Per Steinar Moen

— Universitetsstyret har fulgt opp med et vedtak som instituttstyret ved ISV fastslo på forhånd, sier Ola Bratlie.

Likevel er han skuffet over at universitetsstyret ikke tenker langsiktig med henhold til rekruttering.

— Det viser seg at Universitetet i Tromsø er det universitetet i Norge som har flest tilflytende utenfra fra regionene. Sånn sett så er vi avhengige av god

studentrekruttering. Skal studenter flytte hit opp, må tilbudet være bedre enn ved de andre universitetene, fastslår han.

— Dette vedtaket er i så fall forverrende, og kan føre til at færre studenter kommer nordover.

De store kullene på de lavere gradene for noen år tilbake flytter seg oppover til høyere grader.

— Hovedfagsstudenter er mye mer ressurskrevende enn laveregradsstudenter. Når den-

ne tendensen ikke blir møtt med flere stillingshjemler til de aktuelle hovedfagene, måtte man fjerne laudgarantien, sier han.

Ola Bratlie kritiserer først og fremst universitetsstyrets fordeling av stillingshjemler på møtet før det laudgarantien ble opphevet. Her fikk ISV kun en av to nye stillinger.

— Samtidig er det dårlig av Storting og departement at ikke flere midler blir tilført til Universitetet i Tromsø når presset er så stort.

Studentstyret:

– Frekt

Studentstyreleder Eidi Ann Hansen er på ingen måte fornøyd med vedtaket om å avvikle laudgarantien på Institutt for samfunnsvitenskap (ISV). – Studentene har blitt kasteballer i en kamp om ressurser, sier hun.

U Per Steinar Moen

Kritikken hennes rammer spesielt ISV, som hun mener har brukt studentene som brikker i et spill hvor til slutt alle tapte.

– ISV er sure fordi de ikke fikk de to stillingene de selv mente de trengte for å opprettholde laudgarantien på ISV. Siden de kun fikk tildelt en stilling til statsvitenskap hovedfag, velger de å avvikle laudgarantien på samtlige seksjoner på ISV – selv om stillingen de ikke fikk tildelt kun berører pedagogikk hovedfag. Dette er en utrolig frekk oppførsel fra ISV sin side, sier Eidi Ann Hansen.

– Tankeløst

ISV hadde i forkant av universitetsstyremøtet bestemt seg å avvikle laudgarantien fra og

med vårsemesteret 1998 hvis de ikke fikk tildelt disse to stillingene til statsvitenskap hovedfag og pedagogikk hovedfag.

– Likevel velger universitetsstyret å avvikle laudgarantien allerede fra førstkommande høstsemester, på tross av ISVs innstilling om først å avvikle laudgarantien til neste år. Dette er rett og slett tankeløst, universitetsstyret har ikke vært klar over ISVs ønske, påstår hun.

– Det er åpenbart at universitetsstyret selv ser at de har gjort feil, til neste møtet kommer studiedirektøren til å legge dette punktet opp som en orientering. Likevel kommer de ikke til å gå tilbake på den feilaktige beslutningen, sier hun videre.

– Dette er en kjempeovertramp for de studentene som ble ferdig med cand. mag.-graden høsten 1996, og som bruker det-

Tankeløst, lovbrudd og frekt er noen av karakteristikene studentstyreleder Eidi Ann Hansen bruker på opphevelsen av laudgarantien på hovedfagene på ISV.

te semesteret på å forbedre karakterer for å nå laudgrensen. Dette gir null forutsigbarhet for studentene, sier studentstyrelederen.

Lovbrudd

Studentstyreleder Eidi Ann Hansen reagerer også på slett saksbehandling.

– Studentorganene ved universitetet har ikke blitt hørt i denne saken, selv om Universitets- og høgskoleloven i §27, 4. ledd sier at studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå. Dette er et klart lovbrudd, hevder hun.

– Dessuten har vedtaket blitt gjort på sviktende grunnlag, hvor alternative løsninger ikke har blitt vurdert. Universitetsdirektøren bruker reallokering av ressurser fra lavere til høyere grad som et argument for å holde nordisk hovedfag åpent på ISL, og det er merkelig at direktøren ikke har gjort samme vurdering vedrørende adgangsreguleringer av hovedfagsstudiene på ISV, heter det i et skriv studentstyrets arbeidsutvalg har sendt til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Trenger flere stillinger

Årsaken til opphevelsen av laudgarantien på ISV er ganske åpenbar mener instituttleder Georges Midré.

–Tilstrømningen av studenter har vært større enn kapasiteten i flere år nå, sier han.

U Martin Tjersland

– De ansatte ved seksjonen har strukket seg langt gjennom flere år, fordi vi på samme måte som studentene ønsker å holde ISV mest mulig åpent, både på grunnfag og hovedfag, fortsetter Midré. Han poengterer at det først og fremst er mangel på stillinger som gjør at instituttledelsen nå har gått inn for å fjerne laudgarantien. Fra ISVs side har signalene hele tiden vært at ekstrasbevilgningene og stillingene de ble tildelt i 1995 ikke var nok til å ta imot de store kullene.

Sprengt kapasitet

På det forrige budsjettbehandlingsmøtet i universitetsstyret la instituttledelsen fram et notat som skisserte den stadig vanskeligere personalsituasjonen ved ISV. Notatet understreket at dersom det ikke ble tilført flere ressurser til ISV, måtte de vurdere å fjerne laudgarantien. Blant annet skulle to nye stillinger fordeles, og ISV gjorde det klart at de trengte begge stillingene til statsvitenskap og peda-

gogikk hovedfag. Her har laudgarantien ført til at det begynner flere studenter enn det fage- ne kan ta i mot.

Rektor stemte imot

Pedagogikk var altså innstilt til den ene av de to stillingene, men fikk den ikke. Møtet delte seg på midten og rektor Tove Bulls dobbeltstemme avgjorde avstemningen i ISVs disfavør.

– Også under avstemming om å opprette en ny stilling på statsvitenskap hovedfag stemte Tove Bull i mot, men et knapt flertall sørget likevel for at stillingen ble tildelt oss, sier Midré.

–Denne ene stillingen var imidlertid ikke nok for oss, tatt i betraktning det stadig økende antallet studenter på ISV. Derfor måtte vi beklageligvis gå til det skritt å fjerne laudgarantien.

Merkelig opptreden

Georges Midré uttrykker forundring over deler av universitetsstyrets opptreden i denne saken.

– For at færrest mulig av studentene som allerede er i gang med mellomfag skulle rammes

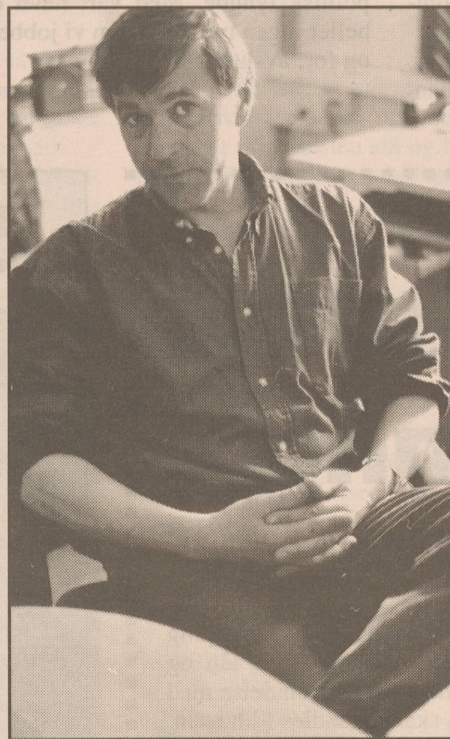
av denne endringen, innstilte vi til at laudgarantien først skulle fjernes våren 1998. Sentraladministrasjonen har imidlertid gått på tvers av dette, og bestemt at endringene skal tre i kraft allerede nå til høsten. Vi fikk ingen henvendelser fra sentraladministrasjonen på dette punktet før styremøtet. Dette er for meg helt uforståelig, sier Midré.

Statsvitenskap

Seksjonsrådet på statsvitenskap har imidlertid gått i mot vedtaket om å oppheve laudgarantien. Ettersom de har fått tildelt en stilling ekstra, mener de å ha kapasitet til å opprettholde laudgarantien. Midré sier at instituttledelsen vil vurdere dette som en mulighet, men må ta i betraktning hvordan det i praksis vil fungere med ulike opptakrutiner ved de forskjellige hovedfagene.

Store følger

Fjerningen av laudgarantien vil få størst konsekvenser for studenter som vil inn på pedagogikk hovedfag. Her har det vært

Georges Midré beklager opphevelsen av laudgarantien, men understreker at dette var nødvendig fordi instituttet ikke har nok stillinger til å ta imot alle studenter med laud.

«for mange» studenter i lengre tid. Når det gjelder andre fag, som sosiologi og filosofi så har kapasiteten fram til i dag vært såpass stor i forhold til søkerantallet. Georges Midré håper og tror at opphevelsen av laudgarantien forhåpentligvis ikke vil redusere inntaket nevneverdig for disse fagene.

Ubehagelig regel

Studentsamskipnaden (SiTØ) har innført en ny regel for oppsigelse av barnehageplasser. Dette for å sikre at studentforeldre betaler for barnehageplass også i juni måned.

Bakgrunnen for regelen er blant annet at mange studentforeldre tar barna sine ut av barnehagen 1. juni. Det er da vanskelig for SiTØ å finne noen til å overta plassen i juni måned. Dermed blir plassen stående tom og SiTØ taper penger. Kan ikke konsekvensen av den nye regelen bli at studentene sier opp plassen allerede i mai og at SiTØ da mister to måneders betaling i stedet for en?

–Nei, det frykter jeg ikke i det hele tatt, sier Kjerstin Karlson som er barnehagekonsulent ved SiTØ.

Hun forteller til Utopia at det er lettere å få studentforeldre som står på venteliste til å ta en til å ta en plass i mai måned enn i juni måned. Mai er jo en måned hvor mange har eksamener, mens juni er en måned hvor de fleste studenter har fri.

Hensikten med regelen er med andre ord at studenter som har hatt glede av en barnehageplass en stund, må innstille seg på å betale for en måned hvor de strengt tatt ikke trenger barnehageplass. Hvis ikke får studenter på venteliste glede av plassen i eksamensmåneden mai.

–Ved studentbarnehagene i både Trondheim, Bergen og Oslo har de hatt en slik oppsigelse lenge. Det er jo for å sikre rekrutteringen at man gjør det slik, sier Carlson.

Tverrpolitisk studentparti

Parallelt med det sosialistiske initiativet fra Sosialistisk Studentlag har ei gruppe studenter stiftet et allment, tverrpolitisk og tverrfakultært *studentparti* med navnet Studentpartiet.

U Ingrid Hedlund

Det henter i stor grad inspirasjon i Norsk Studentunions (NSU) utadvendte arbeide som retter seg mot flere statlige og ikke-statlige organer som behandler saker som angår studenter. Presseansvarlig Ingulf Nordahl bekrefter at de vil være ei moderne vaktbikkje overfor politikere, forvaltning og ikke minst huseiere:

– Vi kan ikke sitte stille og se på at over 150 000 studenter over hele landet daglig møter intoleranse og mistro på grunn av sin situasjon. Nå skal studentene inn der avgjørelser tas - og om vi må, går vi gjerne inn i regjerings-samarbeid, smiler han.

Samarbeid med eksisterende grupper

Ingulf Nordahl tror ikke partiet vil skade den aktiviteten som allerede eksisterer:

– Vi blir et modent og kompetent supplement til alle studentorganisasjonene. Da vi er et politisk parti kommer ikke arbeidet til å kollidere med deres, det vil heller hjelpe. På den annen side mener vi at det er viktig å vise de andre partiene at vi ikke er fornøyd med deres innsats når det gjelder arbeidet for studentenes vilkår her i landet.

Han mener at medlemmene skal vite at partiets første og største mål er å sette studentene på dagsorden i ethvert kommunestyre, fylkesting og på Stortinget:

– Alle kommuner har skolekontor; så hvorfor ikke studentkontor? spør han.

Grenseløst og nytt

Studentpartiet har ikke alle detaljer for program klare ennå, men lover at det blir noe for enhver smak.

– Styret har på en helt utrolig måte greid å forene seg på tvers av gamle partigrenser. Vi understreker med dette at vi skal heve oss over den gamle grensesteinspolitikken som de tradisjonelle partiene har ført og fører, sier Ingulf.

Studentpartiet består foreløpig av et helt ferskt interimsstyre med 7 medlemmer. De representerer et bredt faglig spekter, og slik skal ledelsen satse på å være hele veien. Ingulf selv er økonomiutdannet og studerer juss her i Tromsø, og med seg i styret har han en filosofi-student, en musikkstudent, en språkstudent, en kadett fra sjøkrigsskolen, en kokkelærling og en fysikkstipendiat. Den geografiske spredningen er god, de kommer fra Geilo i sør til Sortland i nord.

Ut til folket!

Rekrutteringen håper de vil gå av seg selv:

– Da vi har et mål som favner alle faggrupper og landsdeler ønsker vi alle studenter velkommen med i Studentpartiet. Det kommer annonse om generalforsamling i Utopia og de andre studentavisene i nærmeste framtid. Ellers kan interesserte ta kontakt med meg på telefon fra nå av. Vi håper at flere tenker som oss, nemlig at studentene trenger politisk tyngde. Med vårt navn er det heller ingen tvil om hvem vi jobber med og for, avslutter Ingulf.

Ingulf Nordahl, Tromsøs representant i styret for Studentpartiet, lover å føre en politikk som er hevet over den grensesteinspolitikken de tradisjonelle partiene fører.

ARKIVFOTO: MARTIN TJERSLAND

Renta atter en gang

I følge Styret i Statens lånekasse for utdannings innstilling vil renta senkes til 5 % for både gamle og nye lån og stipendandelen øke til 30 %. Dette skjer i forbindelse med nasjonalbudsjettet for 1998, som skal behandles til høsten.

I mars ble det behandlet et forslag om å senke renta, men dette ble ikke vedtatt. Når revidert nasjonalbudsjett skal behandles i mai, vil sikkert lånerenta på nytt bli behandlet. Og deretter atter en gang til høsten dersom renta ikke senkes ved i mai. Med andre ord; renta får mye oppmerksomhet i Stortinget og resultatet vil skyldes bevisst prioritering.

Arbeiderpartiet har programfestet at de vil øke stipendandelen, men i nasjonalbudsjettet for 1997 samarbeidet Høyre og Ap om å fryse stipendandelen. Til høsten får vi se om Arbeiderpartiet står ved løftet sitt og står sammen med Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om å få stipendandelen opp på 30%.

Studierett i fare for hovedfagsstudenter

Det kan bli adskillig tøffere å være hovedfagsstudent dersom universitetet i Bergen får det som de vil. I følge et forslag som er ute til høring, vil de frata hovedfagsstudenter retten til å studere dersom de bruker mer enn de normerte

tre årene på hovedfaget. Norsk Studentunion mener at dette vil være helt vanvittig ovenfor studenter som har brukt så mye tid på å en hovedfagsoppgave. Dessuten frykter de at dersom høringsforslaget går igjennom i Bergen vil de an-

dre universitetene raskt følge etter. For eksempel diskuteres det også i Oslo hvordan man skal få hovedfagsstudentene gjennom på kortest mulig tid.

Kilde: Nordlys

Juks blant forskere

To av ti forskere har jukset i løpet av de ti siste år i følge svar de selv har gitt. Og det er ikke småtterier de har deltatt i. Plagiat og fabrikkering av hele forskningseksperimenter eller bevisst feilaktig fremstilling av andres forskningsresultater er noen av ingrediensene. Men det er ikke bare heder og ære de jukser for å oppnå, de holder seg heller ikke for god til å sende inn villedende søknader for å få forskningsmidler.

Kilde: Nordlys

Live L.A. Law

Jusstudentenes prosedyrekonkurranse ble en kjempehit. Aud. Max. ble fylt til trengsel under finalen, og en overraskende stor andel av publikum var lekfolk - uten annen kjennskap til jus enn det de har lært av L.A. Law.

Høyesterettsjustitiarius Carsten Smith koser seg. - Noen prosedyrer sitter man bare og nyter som den store kunsten de er.

U Rune Sævik

Jusstudentenes prosedyrekonkurranse er kort forklart en fiktiv rettsak, uten bevisopptak og andre formaliteter. Juridisk fakultet lager tenkte rettstvister der jussen er uklar eller mangelfull. Dermed er det opptil de forskjellige lagene - sammensatt av studenter - å presentere en best mulig prosedyre for å forsvare sin «klients» interesser. Et dommerpanel avgjør hvem som er best.

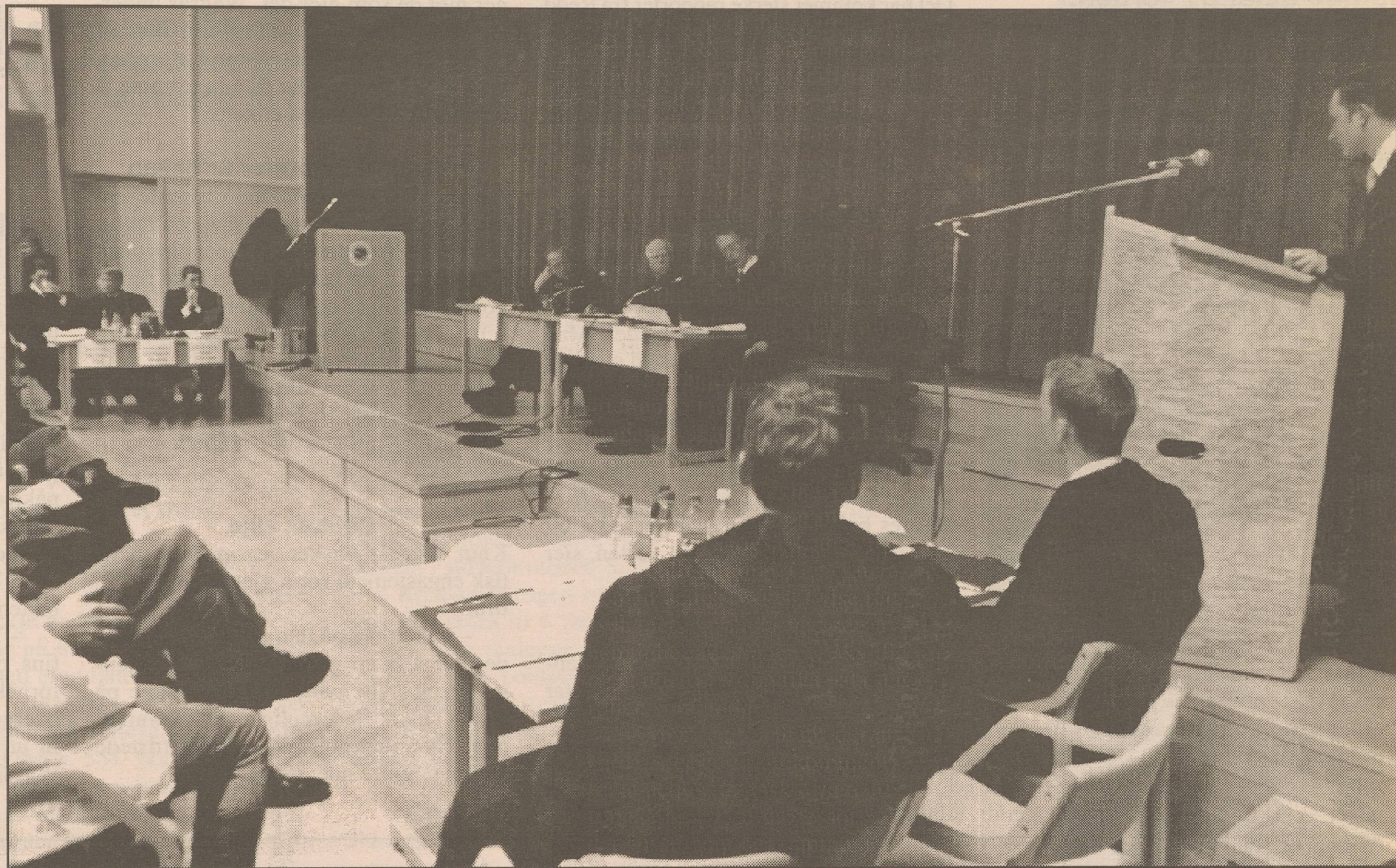
Digger man L.A. Law, kan man imidlertid bli litt skuffet. Norske rettsaler byr sjelden på enkel underholdning, derfor blir en prosedyrekonkurranse gjerne preget av faguttrykk og henvisning til lovtekster.

Morsom finale

Finalen i årets prosedyrekonkurranse ble imidlertid underholdende nok. Med høyesteretskjendis Carsten Smith som hoveddommer skulle de to lagene krangle om en grunnstøting ved Svalbard, bergingslønn, konkurser og lønn til en håndverker. Noen gullkorn og strakarmsløsninger snek seg inn, og det ble til tider ganske muntret i salen.

«Nei, de har ikke saksøkt oss enda, men de kommer til å gjøre det».

Det ble jevnt og spennende - begge lag imponerte og høstet skryt for innsatsen sin. Dommer Gaarder dømte 1 - 0 til saksøkerne. Kollega Østgård mente at - Øh, ...begge parter var på sporet, men de saksøkte var

Uoffisielt UiTØ-mesterskap i advokat: Med et fullstappet Aud. Max som tilhører, gjelder det holde tungen rett i munnen når Carsten Smith stiller sine spørsmål. - Meen kan De her advokat, si meg hva De nu eegentlig mente med...

ALLE FOTO: RUNE SÆVIK

klarere og mer advokatiske. Dermed stod det 1 - 1.

Smith avgjorde

Men bare ett av lagene kunne vinne. Overdommer Smith - med sine knirkende vokaler, De herr advokat, nu og efter - skulle avgjøre bataljen, og han holdt

spenningen ved like så lenge han kunne. Han gav juristpirene en miniforelesning om livet i vår høyeste rettsinnsats. - Dommerens taushet eller spørsmål kan bety både pluss og minus, må vite.

«Kotraktstandard bør ikke tillegges større verdi enn det er

verdt».

Så leste han et eventyr fra Canadisk høyesterett om mannen som skjøt hesten sin og ble dømt for å ha skutt småfugl - latteren runget.

Til slutt falt høyesterettsjustitiariusens verbale gulvpekt ned på saksøktes side. Det ble 2 - 1 til Petter Høiseth, Kjetil Holmen og Stian Ørbech Sørheim.

Lærerikt og artig

- Vi la ned veldig mye arbeid i dette, innrømte tredjeavdelingsstudent Petter Høiseth da applausen hadde lagt seg.

- Men det har vært lærerikt - vi er alle like uerfarne i å prosedere - og det var kjempeartig.

Litt spesielt å stå foran så mange mennesker å legge fram tvilsom jus, he-he.

Så ble han overfalt av sine groupies:

- Åh, du var råflink - vi er veldig imponert.

«Værforholdene skifter som sagt ganske fort ved Svalbard».

Imponert var også Carsten Smith. Han lovt å ta med vinerne på omvisning i høyesterett når de kommer til Oslo. Gratis tur til hovedstaden, det var nemlig premien.

For publikum ble utbyttet ny kunnskap og innsikt. Nå vet vi for eksempel å reise oss når dommerne trer inn i rommet...

Seierens søte rus - Kjetil Holmen, Petter Høiseth og Stian Ørbech Sørheim vant blomster, reise til Oslo og ikke minst: anerkjennelse fra the Carsten Smith.

Jusstudiet 10 år

- Denne prosedyrekonkurransen var studentenes bidrag til 10-årsjubileet for jusstudiet i Tromsø. Jeg håper nå at vi kan få det til hvert år, sier primus motor Nina Scholdager til Utropia.

UiTØ har ingen tradisjon for prosedyrekonkurranser. Scholdager og jusstudentforeningen ELSA arrangerte sin andre pro-

sedyrekonkurranse noensinne, men tror det vil bli lettere neste gang. Jurister og dommere fra byen har bidratt entusiastisk som dommere og arrangører - noen lånte sågar ut sine svarte advokatklær til finalen. En offensiv markedsføring tiltrakk også publikum utenfor jusmiljøet.

Kritikk mot FN

Den ivrige radiolytter kunne i påsken høre tromsøstudent Knut Wågsås i en engasjert debatt der tema var FNs personell og prostitusjon i konfliktområder i fattige deler av verden.

FN-tjenesten preges av store påkjenninger, noe som har blitt brukt som en unnskyldning for kjøp av sex. Personene på bildet har ingen tilknytning til saken.

ILLUSTRASJONSFOTO: RUNE SÆVIK

U Ingrid Hedlund

Wågsås har tatt de svakestes side i denne tabubelagte diskusjonen om kjøp av sex. Over eteren forsvarte han menneskerettighetene for fattige og krigsrammede. Det har kommet sterke rapporter fra Redd Barna om at det forekommer kjøp av seksuelle tjenester fra lokalbefolkningen blant FNs personell i blant annet Afrika. NRK-medarbeider Tom Christensen har avdekket tilfeller hos norske offiserer i tjeneste i Angola.

Forskjellsbehandling

– Dette ville aldri skjedd rundt en foregning i Norge. FN-mannskap som kjøper sex fra fattige kvinner utviser svært liten respekt for menneskeverdet. Man er nødt til å gi mannskapet solid etisk og historisk opplæring før de reiser ut. Enhver soldat og offiser må skolerer slik at de innser at det er mye smerte i hver enkelt av lokalbefolkningen. Mennesker som er undertrykte etter årelange kriser påføres bare enda mer smerte ved å bli seksuelt utnyttet av folk fra vesten, sier Wågsås.

Integritetskrise

– FN skal dessuten være nøytrale i enhver sammenheng. Ved å kjøpe sex tar man automatisk side, og dette skader FNs integritet i konflikter. Wågsås mener at Norge nå har mulighet til å forsterke

FN-soldatenes gode rykte ved å ta problemene på alvor. Vi har tidligere vært toneangivende i viktige prinsipielle saker.

– Ved å imøtekomme Norsk Tjenestemannslags krav om underskrift på at man ikke skal kjøpe sex under tjenesten, vil det være lettere å iverksette sanksjoner mot de som gjør det. Wågsås understreker at det mest sannsynlig ikke er flertallet av FN-soldater som kjøper sex, men at det trengs vilje til å innrømme at det er et problem hos enkelte.

Forsvaret ignorerer kritikken

Forsvarets Overkommando avviste enhver kritikk av sine mannskaper i radiodebatten. Pressetalsmann Oberstløytnant Knut Bakke sto fast på at det ikke forelå konkrete bevis, og da kunne ikke tiltak settes inn. Wågsås mener at det må kunne finnes både midler og vilje til å få bukt med denne ukulturen:

– Vi er nødt til å gjøre noe. Hvis vi ikke griper inn sier vi i realiteten ja til disse aktivitetene.

Politisk vilje

Knut Wågsås ønsker seg et bredt politisk engasjement for å gjenopprette FNs tillit:

– Saken må på den politiske dagsorden for å få en grundig debatt og gjennomgang. Alle partiene bør komme på banen slik at flest mulig aspekt kommer opp. Hvis den politiske vilje er tilstede kan man gjøre noe, mener han.

Knut Wågsås anklager FN-personalet for kjøp av seksuelle tjenester.

ARKIVFOTO

Hjemsending av horekunder

Det har i ettertid kommet krav fra Norsk Tjenestemannslag om at FN-soldater som kjøper sex skal sendes hjem fra tjenesten. Forsvaret svarer i følge Klassekampen fredag 11. april at kjønnsdriften ikke kan undertrykkes, og at det ikke er mulig å følge opp soldatene mens de er på permisjon. Fra andre kilder unnskyldes personalets kjøp av sex med de store påkjenninger som følger med tjenesten. Wågsås mener at Forsvaret ikke svarer på spørsmålet:

– Dette er en avsporing av hele debatten, sier han.

– Vi er nødt til å innse at problemet fins, og at noe snart må gjøres. Den som forneker eller tier om maktmisbruk og overgrep, samtykker etter min mening til at de finner sted, konkluderer Knut Wågsås.

CANU

child advocacy cadre norway uganda
Y O U T H P R O G R A M

If you are between 19 and 25 we can offer you an unique opportunity to experience African philosophy and poetry, music and art, politics and history, rural life and development problems and solutions. Above all you will experience the life situation for children and youth and people's fantastic ability to survive in spite of many difficulties.

In the beginning of January 1998, after a preparatory period of four months, you will start your voyage of discovery in Africa. Redd Barna has a Training and Resource Center in Kampala, Uganda, where you will have your main base. You will stay in Uganda for about three months. When you return to Norway you will go through a part-time obligatory service where you get an opportunity to use what you have learnt.

interested?

Tasting the fruits of Africa!

PRESS

For more information

– Call Ragnar at 22081600

Fill in this coupon and mail it to

Redd Barna, Pb. 6200 Etterstad, 0602 Oslo

Name

Address

Phone

Date of birth

SV-studentane organiserer seg

Studentar med sympati for SV organiserer seg på Sosialistisk Studentlag (SSL) sitt stiftingslandsmøte 20. april. I løpet av mai kjem påtroppande SV-leiar Kristin Halvorsen til Tromsø for skipe til lokallag av SSL.

U Hallgeir Løland Torpe

Torgeir Knag Fylkesnes, Endre Lund Eriksen, samt Wengenbrødrene Anders og Kristian står fram i Utopia som fire av Kristin Halvorsen sine disiplar her på Universitetet. Sosialistisk Studentlag er tiltenkt symatisørar og medlemmer av SV, samt ungdomsorganisasjonen SU. Blir ein med i SSL så gir dette også medlemskap i både SV og SU. Såleis kan ein for den samme medlemskontingenten vere politisk aktiv i studentmiljøet, lokalsamfunnet og på landsplan.

ROSSA positive

Både Torgeir, Endre og Kristian seier dei er med i ROSSA (Radikalt og sosialistisk stud-entalternativ), noko dei hevdar dei vil fortsette å vere også etter at dette studentlaget for SV-arar har blitt skipa til. Ein kan dermed ikkje seie at SSL skal vere noko utbrytarorganisasjon overfor ROSSA. Det blir vidare sagt at SSL har blitt flittig diskutert i det siste

innad i ROSSA. Torgeir hevdar at nykommaren SSL stort sett har blitt positivt motteke blant dei som er aktive i ROSSA. Utopia sin reporter får akkurat dette også stadfesta etter telefonsamtale med ROSSA-aktivisten Solbjørg Marjala:

– Vi i ROSSA ser på SSL som eit positivt tiltak.

Ikkje eiga liste

Anders Wengen, som altså ikkje er ROSSA-medlem, tvilar på at SSL kjem til å stille med eiga liste ved studentstyrevala. SSL vil heller satse på listesamarbeid med ROSSA. SSL skal derimot vere aktive i samband med SV sin valkamp til hausten. Ingen av dei fire sosialistane Utopia møtte rundt eit bord på Hovedgårdskantina gjer forsøk på å avvise at Sosialistisk Studentlag er ein organisasjonsprosjekt som nettopp SV/SU sentralt er står bak. Faktisk har Kristin Halvorsen sjølv ytra ønske om å komme til Tromsø for å starte opp lokallag av SSL.

Supplement

Anders Wengen har ikkje tru på at viktige politiske spørsmål som studiefinansieringa blir avgjort av studentstyret. Difor meiner han det er viktig å engasjere seg i fora som spenner vidare enn kva eit vanleg studentpolitisk lokallag gjer. SV/SU-medlemsskapet for SSL-medlemmer skal difor vere eit supplement til lokalt politisk engasjement i studentmiljøet. Storebror Kristian Wengen håpar at SSL kan bidra til å fange opp SV-arar som vanlegvis sluttar å engasjere seg politisk når dei byrjar å studere. Veslebror Anders Wengen håpar at grasrota skal engasjerast med SSL.

Også Høgskulen

Sidan SSL formelt sett ikkje er organisert og følgjeleg enno ikkje har noko politisk plattform, så er Torgeir, Endre, Kristian og Anders heller forsiktige med å uttale seg om kontroversielle politiske saker som kongehus, NATO-medlemskap og statskyrkja. Men samde er dei alle fall om at SSL skal vere både for folk som sympatiserer

med den såkalla museumsfløyen i SV og dei som heller støttar Erik Solheim si avideologiseringslinje. Dei reknar med at SSL kjem til å rekuttere politiske aktivistar ved samtleg av Ui-Tø sine institutt, samt ikkje minst ifrå Høg-skulen. Og Torgeir kjem så med desse kloke ord:

– Kva er vitsen med å vere akademikar hvis du ikkje engasjerer deg i samfunnet?

Flest gutar

Praten rundt bordet handlar om det aller meste. Dei pratar i munnen på kvarande og er tydleg overivrige etter å prøve å komme med framsynte politiske uttalar overfor studentpressa sine frammøtte representantar. Dei føreslår at vi må skrive at dei er ein heilt crazy gjeng, der flesteparten førebels er gutar. Torgeir er ikkje snauare enn at han håpar på at dagens mannsdominans i SSL skal lokke damene dit, noko som han trur seinare vil føre til rekuttering av fleire gutar igjen. Han hevdar at slik sett skal SSL bli veldig store.

Universitets-saksa

Slipper avgift

Studentene i Oslo slipper nå å betale 450 kroner for å ta privatist eksamen. Kollegiet vedtok tirsdag å fjerne dagens avgift. Gratisordningen vil koste universitetet hele 6,9 millioner. Kollegiet vet ennå ikke hvor pengene skal tas fra, men oppfordrer studentene til å møte opp på eksamener de har meldt seg opp på eller melde seg av i tide. Slik slipper de å arrangere eksamener for studenter som ikke møter opp – det er tross alt bortkastede penger.

(Universitas, Oslo)

Usunn sport

Arnulf Kolstad, professor på psykologisk institutt, har studert hvilken innvirkning sport har fått på nordmenn i de siste åra. Publikum er blitt øldrikkende sofaslitere, mens idrettsutøverne trener uforsvarlig mye. –Idoliseringen og heltedyrkelsen er skadelig fordi vi får idoler som man ikke kan nå opp til. Dette fører med seg mentale problemer som kan gi seg utslag i for eksempel anoreksia, fastslår Kolstad.

(Under Dusken, Trondheim)

Deilig å være norsk...

På grunn av en felles nordisk avtale kan en tredjedel av studiepllassene ved de medisinske fakultetene i Danmark gi plass for norske søkere til høsten. Studieveileder Christian Heilmann ved Københavns Universitet spår en heller lunken mottagelse av de norske studentene.

– Vi liker dere nordmenn veldig godt. Men dere må forstå at folk blir oppgitte når dere stenger danske studenter ute fra legeutdanningen. De norske studentene reiser hjem igjen etter endt utdanning, dermed betaler vi dyrt for å utdanne deres leger, og sitter igjen med legemangel her til lands, påpeker Heilmann.

(Universitas, Oslo)

Torgeir, Kristian, Anders og Endre satsar på å skipe til lokallag av Sosialistisk Studentlag (SSL). FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Porno og menneskeforakt

En viktig forutsetning for å delta i debattpanel er at man bør spissformulere og våge å være «sneversynt» for å få lagt trykk på meninger og standpunkter. Det farlige er at man gjerne oppfattes som blottet for nyanser og forståelse for andre meninger. Carl I. Hole og Gaute Antonsen hadde tydeligvis oppfattet sin «gamle» prest som sneversynt i ønske om å berøve medmennesker friheten i å velge (porno) selv.

Det er et vanskelig moralsk og politisk tema Hole/Antonsen berører: Hvilken frihetsforståelse og hvilke individuelle rettigheter skal et fellesskap/samfunn leve med? De skriver: «Det er over to millioner gutter i Norge, og de har vel to millioner ulike måter å tenne på. Vi vil ha

oss frabedt at en sneversynt prest eller noen hysteriske Ottar-jenter skal definere vår seksualitet! Vi har hjerne og vil sjøl avgjøre hvordan vi bruker våre egne private kropper.» Noen form for Stalinistiske vedtekter om seksualitet tror jeg ingen (selv ikke Ottar-jentene) av oss ønsker, selv om jeg synes det høres drøyt ut med de to millionene. Det som imidlertid skaper «buntenning» (må ikke misforstås!) hos meg, er begrepet «frihet» koblet opp mot pornokonsernenes hallik-lignende virksomhet for å selge sine produkter. «Skal vi godta porno?» er for meg ikke primært et spørsmål om hva du eller jeg trenger av stimuli for å tenne, men om vi som medmennesker og samfunn kan finne oss i at unger

ødelegges, kvinner voldtas, menneskeforståelsen korrumpes til salgsvare. I MARKEDETS og liberalismens navn. I Guds navn er dette det motsatte av hva Kristus gjorde mennesker til og i humanismens navn det motsatte av hva menneskerettighetene bygger på. Dette var hovedpoenget mitt, og når økonomiske liberalister snakker om «frihet», «den enkeltes valg» og «demokrati» i denne forbindelse - ser jeg såpass rødt at jeg ønsker at flere mennesker (med forhåpentligvis flere verdinormer enn profitt) skal få være med å styre enn porno-industriens grå eminenser i de lukkede rom. Den enkeltes frihet ballanseres mot fellesskapets interesser (eks. den enkeltes frihet i trafikken...) og i pornoindustri-

en er korrumpert menneskesyn og barnemishandling resultater sterke nok til at fellesskapet må sette «kjøreregler». Det handler ikke om sneversynthet men om det motsatte. Sneversynt er de som tror at verden består av «frie» mennesker og at når hver og en får gjøre hva en vil, har vi det fritt.

Det jeg oppfatter ligger i bunnen for deres innlegg er imidlertid svært viktig, også i den bibelske litteratur: seksualiteten er bra! Fantasien og enkeltmenneskets kreativitet er en gudgitt gave som ikke må undertrykkes og kan ikke ensrettes til en «normert» utgave. Selv en «kjønnsfundamentalist»(?) som meg ser det livsberikende i at også bilder og filmer tenne seksuelt på en positiv måte, i motsetning

til de negative aspekter ved all godtatt voldsspekulasjon i film og litteratur. Men porno-industriens retning er altså (som Ottar-jentene viste til) å overlate mindre til fantasien og kreativiteten, redusere seksualitet til bare kjønnsorganer, og legge ut barnemishandling, voldtekt og sterkere «kick» for de som vil ha det. «Vi lager det markedet vil ha», svarer de. Mitt forsøk på svar er at mennesker er ikke marked. Dette har mer med profitt og mindre med frihet å gjøre. Seksualitet er for «hellig» for å trækkes på!

Hilsen Tor Stranda,
studentpres

Studentene og kopibetalingen

Like sikkert som semesterstart følger nyttår, like sikkert figurerer innlegg om kopiering og kopipenger i studentavisene. Ganske naturlig, for studenter får jo gjerne en del av lærestoffet sitt i form av fotokopier i stedet for å kjøpe de opprinnelige publikasjonene. Ikke sjelden dukker navnet Kopinor opp i studentavisenes artikler; dessverre uten at det alltid går like klart fram hva vår rolle er i forbindelse med kopieringen ved universiteter og høyskoler.

I kopieringsavtalen for universiteter og høyskoler (forhandlet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) og Kopinor) fastlegges det hva institusjonene årlig skal betale i vederlag for studenters og ansattes kopiering fra bøker, tidsskrifter, aviser, noter o.l. Vederlaget er betaling som opphavsmenn og utgivere har krav på når verkene deres fotokopieres; ikke en slags obskur avgift som man av og til får inntrykk av gjennom studentavisene. Vederlaget formidles til norske og

utenlandske rettighetshavere gjennom organisasjonene deres, og fordeles på grunnlag av grundige undersøkelser av omfanget av kopieringen, av hva slags stoff som kopieres, og hva slags publikasjoner kopiene er hentet fra. En slik landsomfattende undersøkelse vil pågå gjennom hele 1997.

Men hva er Kopinor egentlig? Rettighetshaverne har selv etablert oss som et interesseorgan som skal ivareta fotokopieringsrettighetene deres på kollektiv basis. Oppgaven

vår i forhold til universiteter og høyskoler er klar: å sikre opphavspersoner og utgivere rettmessig betaling når man kopierer stoffet deres ved lærestedene.

Institusjonene har naturligvis også andre kostnader i forbindelse med kopieringen enn vederlaget til rettighetshaverne. Papir-, maskin- og kapasitetskostnader er viktige elementer. I kopieringsavtalen antydes det at institusjonene kan hente inn studentandelen av kopivederlaget til rettighetshaverne for eksempel i form betaling for bruk av kopieringsautomater, ved å integrere vederlaget i «papirpenge» o.l. som studentene ellers betaler, eller ved å ta betalt for enkeltkopier eller kompendier som studentene mottar fra lærestedet. For studentene kan det være verdt å merke seg at slikt salg av kopier ifølge avtalen skal skje til selvkost, inkludert et vederlag til rettighetshaverne per side. Ønsker institusjonene å hente

inn vederlaget ved å kombinere flere betalingsformer, er det selvfølgelig opp til dem. Det er denne typen overveielser studentene og vi nå ser ulike utslag av ved de forskjellige institusjonene.

Vil du vite mer om opphavsrett generelt eller om kopieringsavtalen for universiteter og høyskoler, anbefaler vi deg å gå inn på Kopinors vevtjener som har adressen <http://www.kopinor.no/>. Spørsmål og kommentarer er velkomne på vår e-postadresse kopinor@kopinor.no eller på «gamlemåten» (tlf. 22 17 94 17, faks 22 17 94 22).

Av Else Lie,
informasjonssjef,
Kopinor

Pinlig opptreden av studentstyrelser!

Studentstyretleder Eidi-Ann Hansen skyter over mål hvis hun anklager ubiversitetsledelsen for å drive valgkamp ved UiTø. Studentstyret taper på å drive med barnlig sutring over ikke å komme inn på Jaglands arrangement. Jagland arrangerer ulike rådsmøter over hele Norge. Dette er ikke åpne møter, som er andre typer arrangementer Ap og andre ofte arrangerer. Studentstyret bør være stolt over at UiTø fikk besøk av Jagland. Det skulle da bare mangle at ikke den norske regjering får holde møte på UiTø, det er faktisk regjeringa som betaler for driften av det. Hele Studentsyrets, for ikke å snakke om Stig Erik Falks uttalelser i Nordlys, reaksjon bærer preg av smålighet og barnslig sutring. Studentstyrets anseelse blir neppe styrket etter dette. Dessverre.

Med hilsen
Andreas Bakke
Studentstyrelleder
1994/95

ROSKILDE 97 FESTIVALPAKKER

KJØP ROSKILDE FESTIVALBILLETT OG TRANSPORT NÅ!

KILROY travels har spesielle pakkeløsninger til Roskilde Festivalen 1997. Våre Roskildepakker inkluderer Roskilde festivalbillett og transport med fly, båt eller buss, helt fram til festivalområdet.

Roskilde festivalpakker selges hos KILROY travels i perioden 2.12.96 - 31.12.96 og fra 1.4.97. I perioden 1.1.97 - 31.3.97 kan vi sette deg på reservasjonsliste.

Roskilde Festivalbilletter selges kun med transport. Pakkene kan kombineres, en-vei og tur/retur, som du vil.

Oslo
Bergen
Stavanger
Trondheim

Fly t/r(*)
kr 2.415,-
kr 2.415,-
kr 2.415,-
kr 2.925,-

Buss t/r
kr 1.860,-

Båt t/r
kr 2.135,-

NB! «Først-til-mølla!»
Begrenset antall billetter

(*Pris for ungdom og studenter, eks. avgifter og ISIC/GO25-kort)

Reiser for ungdom og studenter

Oslo: Nedre Slottsgt. 23 · 23 10 23 10 Gruppeavdeling · 23 10 23 40
Universitetssentret · Blindern · 22 85 32 40 Bergen: Studentsentret · Parkveien 1 · 55 32 64 00
Stavanger: Bregata 11 · 51 89 55 50 Trondheim: Jomfrugata 1 · 73 50 22 90 E-mail: kilroy@kilroy.no

Roskilde Festival
26.-29. juni 1997

Kilroy
travels

Husk:
Studenter
annonser
gratis i **Utopia**

Sendes til Student-
avisa Utopia, ISV,
9037 Tromsø.

Merk konvolutte
«Studentannonse».

NB: Maks 150 tegn.

Bibliotekkunnskap fra høsten

Du kan nå få en fullendt bibliotekar utdanning ved ISL, samt gå videre på hovedfag (ikke ennå, men det kommer) og doktorgrad i dokumentasjonsvitenskap.

U Åse Katalin Macsali

Da professor Niels Lund startet opp dokumentasjonsvitenskap grunnfag i januar 1996 med tjuvfem studenter, var alt uklart angående fagets fremtid. Siden dengang har de fått mellomfag og hovedfag (?), doktorgrad og til slutt nå bibliotekkunnskap.

Bibliotekssjef

Den bibliotekfaglige can.magen blir nå muligjort fordi Styret for Universitetet vedtok den tyvende mars i år at grunnfag i bibliotekkunnskap skulle opprettes. De godkjente samtidig studieplanen for faget og kravet om de nødvendige lønnsstillinger.

Bibliotekkunnskap skal være et grunnfag i en bibliotekfaglig can.mag, som skal gi den formelle kompetanse til stilling som fagutdannet biblioteksjef i norske folkebibliotek og ellers gi grunnlag for å praktisere som bibliotekar i alle typer bibliotek.

Kombinasjonsmuligheter

Studiet er et alternativ til den tradisjonelle bibliotekarutdannelsen som gis ved høyskolen i Oslo. Det spesielle ved Tromsø-studiet er dens integrering i n can.mag. utdanning, slik at du kan kombinere det bibliotekfaglige studium med andre fag innenfor et fire-årig studieforløp. For å få den bibliotekfaglige can.magen må du ta dokumentasjonsvitenskap grunnfag, mellomfag og biblio-

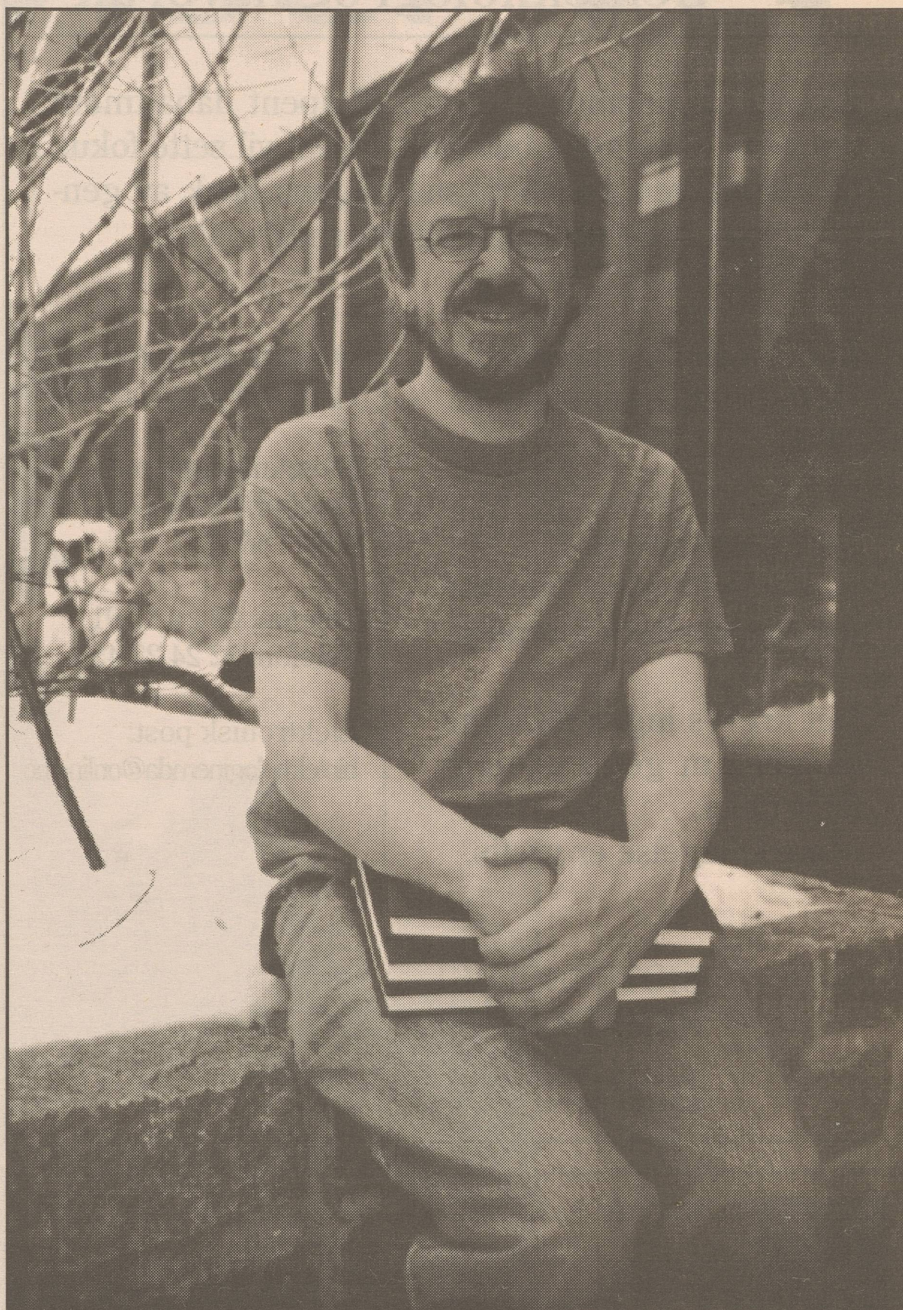
tekkunnskap grunnfag, pluss et annet fag du har lyst til å ta og kan bruke til å profilere deg med. Faget åpner for videre fordypning ved hovedfag og doktorgrad, da denne nye måten å anse bibliotekarens rolle på, trenger å komme på forskningsnivå.

Bibliotekets rolle

Ifølge den foreliggende studieplanen vil bibliotekkunnskap være formet i samme retning som dokumentasjonsvitenskap, ved å definere det utvidede dokumentbegrep og holde på med prosjektbasert læring. Men mens dokumentasjonsvitenskap var vidtfnende og tar for seg dokumenters rolle og dokumentinstitusjoner, skal du på bibliotekkunnskap sette deg mer inn i bibliotekets rolle, eventuelt nye rolle. Du blir sendt ut til å gjøre et seks ukers praktisk arbeide i et bibliotek og eksamen blir et prosjektarbeid hvor du knytter sammen det du har lært på faget med den konkrete erfaring du får gjennom praktisk arbeide.

Professor Niels Lund er fornøyd med å kunne tilby full utdanning innen bibliotekfaget.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Åpen dag på IBG

Onsdag 16. april arrangerer biologiforeninga informasjonsdag for alle studenter som kan tenke seg å at hovedfag eller diplomoppgave i biologi.

– Dette er interessant for alle studenter, både de som allerede studerer biologi, og de som har lyst til å begynne, melder styret i biologiforeninga. Begivenhetene vil finne sted i Auditorium 4, 5, og 7, plan 6 i MH-bygget. Veiledere både fra IMB, IBG og NFH informerer om sin avdeling, sine forskningsprosjekter og forslag til oppgaver.

Komplett oversikt over begivenhetene er gjengitt i programmet, se tabellen.

Tid	AUDITORIUM 5 plan 6 MH-bygget	AUDITORIUM 7 plan 6 MH-bygget	AUDITORIUM 4 plan 6 MH-bygget
1200–1215:	Olavi Junttila Plantefysiologi IBG	Kristian Hannestad Immunologi IMB	Terje Traavik Virologi IMB
1215–1230:	Arild Erntsen Plantefysiologi IBG	Ingebrigt Sylte Farmakologen IMB	Truls Moen Molkl. cellebiologi IMB
1230–1245:	Atle Lysne Zoologi/Økologi IBG	Georg Sager Farmakologen IMB	Børre Robertsen Marin biokjemi NFH
1300–1315:	Arktisk biologi IBG	Stefan Krauss Molekylær genetikk IMB	Anders Klementsens Akvatisk biologi NFH
1315–1330:	Jan Olov Vinberg Biokjemi IMB	Lisbeth Aasmoe Klinisk farmakologi/ toksikologi IMB	Else Nøst Hegseth Akvatisk biologi NFH
1330–1345:		Øystein Rekdal/ Bjarne Østerud Biokjemi IMB	Olaf B. Styrvoll Marin biokjemi NFH
1400–1415:	Bjørn Solheim/ Kent Peters Mikrobiologi IBG	Kirsti Ytterhus Med. fysiologi IMB	Trond Jørgensen Marin biokjemi NFH
1415–1430:	..... ””	Bård Smedsrød Eksperimentell patologi IMB	Jarl Bøgvald Marin Biokjemi NFH
1430–1445:	Jarle Aarbakken Farmakologen IMB	Terje Johansen Biokjemi IMB	Torstein Pedersen Ressursbiologi NFH
1500–1515:	Botanikk IBG	Nils Erik Husby Medisinsk biokjemi IMB	Bjørn Gulliksen Marinbiologi/zoologi NFH
1515–1530:		Christer Einvik Molekylær cellebiologi IMB	Helge K. Johnsen Akvatisk fysiologi NFH

Genteknologi og havbruk

Bioteknologinemda inviterer til åpent dabattmøte om genteknologi og havbruk. Møtet vil sette fokus på utviklingen i havbruksnæringens bruk av genteknologi, både nasjonalt og internasjonalt.

Møtet avholdes på Scandic Hotel med møtestart kl. 11.00.

Møtet arrangeres i samarbeid med Norske fiskeoppdretters forening.

Det kreves ingen forkunnskaper om genteknologi for å delta.

Møtedeltagelse er gratis.

For mer informasjon og påmelding kontakt:

Bioteknologinemda
Postboks 8027 Dep
0030 Oslo

Telefon: 22 24 87 91
Telefon: 22 24 27 45

Elektronisk post:
bioteknologinemda@online.no

BIOTEKNOLOGI
NEMNDA

Norwegian Biotechnology
Advisory Board

Guider

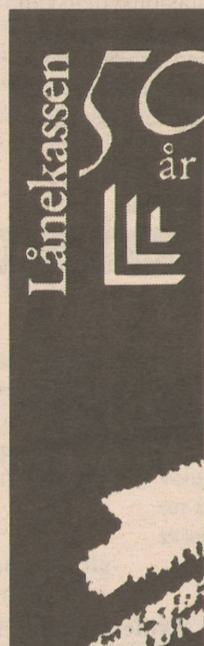
Sámáid Vuorká-Dávvirat
DE SAMISKE SAMLINGER
9730 Karásjohka/Karasjok

Ved De Samiske Samlinger er det ledige guidejobber. Guidene bør kunne arbeide minst 1 måned i perioden 01.06 - 31.08.97.

Oppgi i søknaden hvilken tidsperioden du kan jobbe. Lønnstrinn 1 - 20 etter ansiennitet.

Språkkunnskaper og godt kjennskap til samiske forhold er nødvendig. Opplæring gis. Især fransk og spansk talende oppfordres til å søke. Lønn og arbeidstid avtales ved tiltredelse.

Søknad med attester sendes: De Samiske Samlinger
Søknadsfrist: 23.04.97 Postboks 143, 9730 KARASJOK
Tlf. 78 46 99 50

Har du studieplass og
ønsker pengene ved semesterstart?

Søk før
1. MAI

Behandlingstiden til
høsten kan bli svært lang!
Har du ikke studieplass ennå?
Søk med en gang opptaket er klart!

NORSK STUDENTUNION

Norsk Studentunion (NSU) er interesseorganisasjon for 85.000 studenter ved universitetene, de vitenskaplige høyskoler og kunsthøyskolene. NSU jobber for å fremme studentenes økonomiske, sosiale og faglige forhold. På hovedkontoret i Oslo er det på heltid fire ansatte og fem tillitsvalgte.

ORGANISASJONSKONSULENT

Fra 16.06.97 blir en av de to stillingene som organisasjonskonsulent i NSU ledig. Stillingen innehar hovedansvaret for universitets- og høyskolesaker. Arbeidet innefatter også utredningsoppgaver i tillegg til planlegging og gjennomføring av møter, kurs m.v.

Søkere bør ha høgere utdanning og studentpolitisk- eller annen organisasjonserfaring. Interesse for og kjennskap til utdanningspolitikk og organisasjonsutvikling er en fordel. Evne til samarbeid vil bli tillagt vekt.

Stillingen er vikariat på inntil 6 måneder fram til 16 desember. Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ 26 (p.t. kr 207 300,- pr.år).

Nærmere opplysninger kan fås hos Hilde Widerøe Wibe eller Dag-Rune Z. Vollen på tlf. 22 04 49 50.

Søknader til stillingen sendes innen 15. mai til
NORSK STUDENTUNION
Sagveien. 21 A,
0458 OSLO

NORSK STUDENTUNION

Norsk Studentunion (NSU) er interesseorganisasjon for 85.000 studenter ved universitetene, de vitenskaplige høyskoler og kunsthøyskolene. NSU jobber for å fremme studentenes økonomiske, sosiale og faglige forhold. På hovedkontoret i Oslo er det på heltid fire ansatte og fem tillitsvalgte.

INFORMASJONSKONSULENT

Det er ledig et vikariat (fra 01.06.97 til 01.06.98) som informasjonskonsulent i Norsk Studentunion.

Arbeidet som informasjonkonsulent innebærer ansvaret for å planlegge og gjennomføre informasjonstiltak overfor studenter, ansvaret for intern informasjon, redaksjonelt arbeid med NSUs avis - Studentforum, skoloring av tillitsvalgte, arrangering av kurs og konferanser, produksjon av informasjonsmateriell, kontakt med media, samt deltagelse i sekretariatets daglige oppgaver.

Det kreves høyere utdanning fra universitet eller høyskole. Søkere bør ha erfaring fra organisasjonsarbeid eller studentpolitisk arbeid. Evne til samarbeid vil bli tillagt vekt. Søkere bør ikke være mye over 30 år.

Stillinger lønnes i lønnstrinn 26 i Statens lønnsregulativ (p.t. 207 300,- år).

Nærmere opplysninger kan fåes hos Sissel Korshavn Gamme på telefon 22 04 49 58.

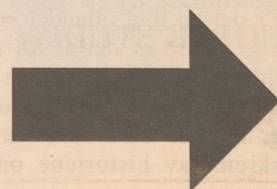
Søknader med CV og attester sendes innen 9. mai til:
NORSK STUDENTUNION
Sagveien 21 A
0458 OSLO

Uganda viser vei

Vårt inntrykk av Afrika gjennom media er krig og sultkatastrofer. Likevel er Afrika mer enn tragedier. Det finnes også Håp. Et håp som Uganda bekrefter. Et land som for ti år siden lå i ruiner er nå på vei til å reise seg. Men veien er lang og de har en tung arv å bære på.

U *Marit Helene Stensen (Tekst og foto)*

En annen virkelighet

Som nordmann er den blodige historien det øst afrikanske landet Uganda har gjennomlevd uforståelig. Alle ugandere man snakker med har en personlig skrekkehistorie å fortelle. Imidlertid, fra å være det Winston Churchill kalte «Afrikas perle» til å bli kalt «Afrikas slakterhus» på 1970 og 80 tallet er Uganda i dag en av de mest lovende landene i Afrika.

Uganda er et av de mest fruktbare land i Afrika. Ekspertene mener at landet med sine 241,038 kvadratkilometer er i stand til å brødfø hele Øst Afrika om alt blir effektivt dyrket. Landet har med andre ord store naturressurser som skulle kunne sikre landets fremtid. Likevel har landet opplevd fire revolusjoner siden landet ble selvstendig fra britene i 1962 og fram til dagens president Yoweri Kagame Museveni tok makten i 1986. I rask rekkefølge har de gjennomlevd to av verdenshistoriens verste diktatorer. Idi Amin er kjent hos de fleste for sin grusomhet, mindre kjent er kanskje Milton Obote. Imidlertid, selv om Milton Obote er mindre kjent står han ikke tilbake for Idi Amin i grusomhet. Tilsammen maktet de å drepe 800 000 av sine landsmenn mens de satt med makten. Til tross for grusomhetene begått i den nære fortid har landet utrolig nok på ti år klart å bli et av de mest framgangsrike afrikanske landene i følge Verdensbanken.

Smertelig selvstendighet
Obote ble statsminister etter landet ble selvstendig fra britisk overherredømme i 62. Etter fire år styrtet han kongen av Buganda og innsatte seg selv som president med den senere så beryktede Idi Amin som hær sjef. Da han overtok etter britene var Uganda et fantastisk rikt og fruktbart land med en viss industri og med et svært vellykket økonomisk system etter datidens afrikanske standard. Landet hadde altså alle forutsetninger for å lykkes. Obote maktet imidlertid å kaste vrak på denne sjansen. Han innsatte en regjering med representanter bare fra sin egen stamme i nord, en stamme som ble forfordelt konsekvent. Denne forskjellsbehandlingen var katastrofal i et land som har mer enn 40 svært forskjellige etniske grupper. Misnøyen blant sivilbefolkningen var økende, og alt lå til rette for et militærkupp.

Afrikas slakter
Er det en ting utlandet vet om Uganda så er det at Idi Amin utførte et folkemord uten sidestykke i landets historie og det er ikke få barn som har blitt skremt av historiene om Idi

Amin som spiste småbarn. I det hele tatt har han virkelig forjent tilnavnet Afrikas slakter. Fra han kom til makten i 1971 gjennom et statskupp, mens landets president, Milton Obote, var i en samveldekonferanse, til han ble styrtet av den selvsamme Obote i 79, myrdet han 300 000 mennesker. Mange av dem var landets intellektuelle, offiserer og soldater, og mot slutten også sivilbefolkningen - alle han trodde kunne true hans makt. Ironisk nok ble han like etter kuppet i 71 hyllet både av sivilbefolkningen og applaudert av Vesten som en ny progressiv leder som skulle redde Uganda. Som en tidligere tungvektsboks utdannet i England som snakket varmt om afrikansk brorskap, lovet å gjøre slutt på korrupsjon, og som annonserte at frie valg skulle ta plass, fikk han en høy stjerne i Vesten, særlig i England. Dette var en behagelig forandring fra Milton Obote som var en utpreget ikke-demokrat.

president Idi Amin. De rømte var fra en gruppe militære lojale til Obote, alle fengslet av Idi Amin. De kunne fortelle at 400 av sine medfanger hadde blitt tatt ut i skogen og skutt eller fått strupen kuttet over på. Dette dannet opptakten til et folkemord som rystet verden. En etter en forsvant landets intellektuelle og militære maktelite, alle som kunne tenkes å true presidentens makt eller være lojal til Obote. Dag etter dag, uke etter uke, måned etter måned kunne man høre eksekusjons-pelotongene i arbeid. I takt med en stadig økende misnøye blant befolkningen da levestandarden bare ble lavere og lavere drepte han stadig flere han mente støttet Obote, også blant sivilbefolkningen. Hele landsbyer ble stilt opp og skutt i full offentlighet, mistenkt for å støtte geriljaen. Så mange mennesker, drept på de mest bestialske måter, ble dumpet i Lake Victoria at de tettet igjen demninger inn til innsjøen.

«I fear nobody except God (...). Whether people like it or not, I have made history» Ugandas diktator Idi Amin.

FOTO: UNGDOMSKAMPANJEN MOT RASISME

Glansbildet rakner
Da 23 ugandere et år senere maktet å rømme over grensen til Tanzania, spredde imidlertid ryktene seg i Vesten om at et folkemord tok sted i Uganda, et folkemord dirigert av landets

Mordet på den anerkjente erkebiskop Luwum, som ble myrdet fordi han offentlig kritiserte Amins brudd på menneskerettighetene, var begynnelsen på et terrorregime hvor det ble mer og mer tilfeldig hvem som

Til de som tviler, pølsetreet finnes. Dette er et vaskeekte afrikansk pølsetre.

ble drept. Kristne og alle former for minoriteter ble drept. På slutten led Amin helt tydelig av paranoia, alle var i følge han en trussel mot den nasjonale sikkerhet.

Obote tilbake

I 79 var Amin så forhatt at han i et fortvilt forsøk på å oppnå popularitet brukte det eldste trikket i boka. Han sendte tropper over grensen til nabolandet Tanzania for å få oppmerksomheten vekk fra indre problemer. Det ble imidlertid begynnelsen på slutten for Amin. Den Tanzanianske regjeringshæren gjorde felles sak med Obote og hans geriljabevegelse som da var i eksil i Tanzania. Dermed var Amins dager i Uganda talte, og han flyktet til Saudi Arabia, hvor han etter alt å dømme lever herrens glade dager fremdeles. Imidlertid var det en mann som ikke ville avfinne seg med at Obote var tilbake - Yoweri Museveni. Han og en håndfull menn startet en geriljabevegelse som i løpet av få år skulle få støtte blant store deler av sivilbefolkningen. Dette skulle få store konsekvenser senere. I 84 måtte Obote dra i eksil igjen, da general Tito Okello avsatte han, noe som for øvrig ikke var rart. På 6 år hadde Obote klart å drepe 300 000 mennesker, like mange som Amin klarte på 8 år. I tillegg hadde han skaffet Uganda en enorm utenlandsgjeld som landet sliter med ennå.

Enda et kupp

Den nye regjeringen klarte ikke å roe gemyttene, borgerkrigen

var fortsatt et faktum. Det var da geriljalederen Yoweri Museveni sin geriljagruppe National Resistance Movement maktet å gripe makten i januar 86.

Inflasjonen var på 260 % på 86. En hel generasjon hadde vokst opp uten å kjenne noe annet enn krig og ufred. Landet var splittet mer enn noen gang etter at de forskjellige lederne hadde favorisert forskjellige etniske grupper. Sivilbefolkningen svevde i en evig fare for å miste sitt levebrød, husdyr og til omkringreisende bander som ingen hadde kontroll over. Med andre ord var det en gang ressursrikt land i total oppløsning etter 24 år med mer eller mindre sammenhengende krig. Dette var utgangspunktet til landets president Yoweri Museveni.

Demokratisk ettpartisystem

Museveni innså at man måtte ha et samlet folk for å klare å bygge opp landet. Med dette utgangspunktet innførte han et militærdemokrati. Han mente at et land som var splittet innad ikke kunne ha demokrati etter vestlig standard. Flerpartisystem ville bare føre til at partiene ville bli gruppet etter etniske skillelinjer, i følge Museveni. Derfor innførte han et ettpartisystem hvor alle skulle velkomme, selv de som støttet de gamle maktøverne. Dermed unngikk han å få fanget fullt ut nyoppstartede geriljabevegelser samtidig som man oppnådde

viss enhet siden alle var i samme parti. Denne formen for «demokratisk ettpartisystem» kjenner Uganda den dag i dag. Denne formen for «demokrati» er imidlertid ikke like populær blant alle som vil ha et flerpartisystem. Uansett hva man syns om ettpartisystemet til Museveni så har han i alle fall klart å unngå et oppsplittet Uganda etter etniske skillelinjer og har gitt fred til størstedelen av befolkningen. Her må det imidlertid nevnes at det er en del uroligheter i den nordvestlige delen av Uganda som påfører sivilbefolkningen store lidelser.

Økonomisk vekst

Han har også klart skape en vekst i økonomien og Uganda ansees av Verdensbanken som en av de mest lovende afrikanske landene i Afrika. Likeledes er Museveni beste gutten i klassen når det gjelder å betale renter på den enorme utenlandsgjelda til det internasjonale pengefondet (IMF) etter at han undertegnet pengefondets tilbakebetalingsplan i 87.

Det koster

Å være beste gutt i klassen når det gjelder tilbakebetaling av gjeld koster. Landet sliter med enorme problemer sosialt som kunne ha vært utbedret med en bedre økonomi. Imidlertid går store deler av nasjonalbudsjettet går til å tilbakebetale utenlandsgjelda, penger man blant annet sårt kunne trengt til å gi skolegang til de 45% av barna som ikke får skolegang. Finansieringen av helsesektoren forsvant nesten i 96 budsjettet, beløpet utgjorde bare 6,4% av helsebudsjettet for 1970. Dette har hatt særlig alvorlige konsekvenser når en tenker på at Uganda er et av Afrikas hardest rammede land når det gjelder AIDS. Forventet levealder sier sitt: 43 år. Dette skyldes i stor grad den høye barnedødeligheten, 1 av 5 barn vil dø før de fyller fem. Mange av disse dødsfallene skyldes urent drikkevann og dårlige sanitærforhold, med malaria som en god nummer to. Begge deler kunne ha vært unngått om man hadde hatt ressurser nok. Barn i Uganda er i det hele tatt svært utsatt, 1 million er foreldreløse, ofte på grunn av at foreldrene er døde av AIDS. I tillegg er 800 000 barn invalide.

Motsetninger

For utenforstående er Uganda et land som lever i spenningsfeltet mellom nytt og gammelt. Man kan lese i én og samme avis om folk som har blitt drept som trollmenn av lynsjemobber, og reklame for nytt datautstyr. I et land hvor omtrent halvparten ikke kan lese, gjør internett sitt inntog. Hovedstaden blir stadig mer og mer lik en hvilken som helst vestlig hovedstad, og sta-

dig flere multinasjonale selskaper slår seg ned der. Ugandere flest er imidlertid ikke bare positive til denne befolkningen, stadig flere hevder at man er i ferd med å miste viktige verdier slik som storfamilien og omtanke for andre. Likeledes er man bekymret for et kulturell rotløshet. Eksempelvis lærer ugandiske barn «London Bridge Is Falling Down» i stedet for ugandiske barnesanger. Mange er også skeptisk til Musevenis forsøk på privatisering for å få fart på økonomien, en utvikling man hevder bare vil gagne de som allerede er rike.

Samtidig som hovedstaden er på full fart inn i det 21 århundre lever 90 % av befolkningen på landsbygda i noe som fortøner seg som en alternativ virkelighet. Her er det grunnleggende ting som mat og spesielt vann som teller. Folks hverdag består av flere timers tur for å hente vann og til å drive jordbruk. Imidlertid er ikke jordbruk i Norge og Uganda det samme, i Uganda er muskelkraft og haka det viktigste redskapet. Et knallhardt arbeid som for det meste kvinner står for. Likevel eier ikke mer enn 7% av kvinnene land selv. Å besøke landsbygda i Uganda er som å reise tilbake i sin egen fortid, en fortid vi ofte glemmer tilhører forholdsvis nær fortid og som er en del av vår identitet.

Ugandas «bakgård»

En ting er livet på landsbygda i den sørlige delen av Uganda. Det er først når du kommer til den nordlige delen at du får problemer med å tro at det er samme landet. Dette en landsdel de fleste ugandere i sør er noe beskjemmet over. Store deler av

I et land hvor nesten halvparten av barna ikke får utdanning er dette noe de er villige til å kjempe for. Her forteller ei jente de eldre i landsbygda hvor viktig det er at de gir barna utdanning.

befolkningen er nomader, og 90 % av barna får aldri sjansen til å gå på skole. Prosentandelen som ikke kan lese er omtrent den samme. Strøm, telefon og innlagt vann er et ukjent begrep og det foreligger ingen planer om å endre situasjonen i overskuelig fremtid. Et illustrerende eksempel på forskjellen mellom nord og sør er det nye påbudet om å kle på seg når en viser seg offentlig, noe som inntil nylig var fullstendig uproblematisk. Faktisk er det fortsatt slik at det slett ikke er uvanlig å se nakne menn må markene om man kjører litt utenfor alfarvei.

Tøffe forhold

Folk i nord er fullstendig upå-

virket av det moderne liv, det eneste som tyder på noe påvirkning utenfra er utrangerte kalashnikovgeværer fra Russland, noe som alle mennene bærer rundt på for å hindre at deres eneste mulighet til å overleve, husdyrene, blir stjålet av nabo-stammer. Folket der er imidlertid flotte, sterke mennesker som utrolig nok kan overleve i et klima som er i så hardt og med en jord som er så ufruktbar. Den eneste muligheten for å overleve under så tøffe forhold er å besitte kunnskap samlet gjennom generasjoner om hvordan utnytte naturen best mulig. Parallelt med dette livet i nord, som fortøner seg helt utrolig for en nordmann født i det 20 århundre, kryr det av internasjonale forretnings-

menn i hovedstaden som bor på luksuhotell som kan få noen og enhver fra et sosialdemokratisk land til å blekne.

Håp

I det hele tatt er Uganda et land så fullt av kontraster at enhver generalisering ville være fäfengt. Likevel er landets fremtid lysere enn noensinne. Størstedelen av befolkningen opplever fred for første gang i sitt liv. Etter 1986 har landet vært i sterk vekst og er et skoleeksempel på ønsket utvikling i Afrika sett med vestlige øyne. Så gjenstår det bare å se om «fremskritt» i Uganda stemmer overens med det Vesten legger i ordet, eller om Uganda finner sin egen definisjon på fremskritt.

Uganda er en fascinerende blanding mellom tradisjon og moderne impulser.

Treffstedet

Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 13-24

Telefon 77 61 97 70

**VELKOMMEN TIL
BOWLING & SQUASH
PÅ STAKKEVOLLVEIEN 49/51**

Squash: Kun kr. 30 per ½ time per bane før 16 alle hverdager.
Kr. 40 per ½ time 16-18 og 22-24 alle hverdager og
hele lørdag og søndag

OBS: Nå også innendørs go-kartbane. Inngang gjennom
Bowlinghall

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

Biljard - flipper - air-hockey

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med oss ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, eksamensangst, spørsmål om framtida... Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretasjen på ISV-bygget med egen inngang fra øst. Treffetid 10-14 hver dag. Klokken 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste. **PSYKOLOG:** Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon: Tlf. 77 64 53 23

OBS! Studentenes Sosialtjeneste har nå flyttet til nye lokaler i kjelleren ISV-bygget. Vi har egen inngang mot øst ved siden av hovedinngangen (Tidligere akeologiseksjonen).

-Har du noengang fått et lærerikt slips

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokforhandlere.

Bøker til Universitetet i vår fagavdeling i 2.etasje.

Du kan også låne bøker hos Libris bibliotek.

Vi er online med norske forlag.

Vi har alle pensumbøkene til helsefaghøgskolen og de andre høyskolene.

Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr.: 77 68 35 40

Telefaxnr.: 77 68 53 01

E-post: centrum @ icenet.no WWW: <http://salgsnett.no/centrumlibris>

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene som er angitt i denne oversikten innrømmes i perioden 15.08.96 til 15.08.97.

Merk deg at rabattene som regel kun gjelder varer til ordinær pris.

Café
DOMUS
Domusgården,
andre etasje
tef: 77 66 67 70

J.M.HANSEN AS
Storgt. 52/56 - Telefon 77 66 55 00 - 9008 Tromsø
expert Elektromarked

HUDPLEIE
VIGDIS
Tlf. 77 68 67 83
Storgt. 58
PARFYMERI

Stortorget 2
tlf: 77 61 11 66

NordiX Data AS
Stakkevollveien 15, tlf: 77 61 01 06

BRILLE
huset
Storgata 92, tlf: 77 68 21 43

GARN - BRODERI
Hekle. Kroken
Skippergt. 6 - 9000 Tromsø - Norway
Telefon 77 68 17 87

18 97
Chr. Hansen
Fr. Langesgate 22,
tlf: 77 68 56 56

I.AUSTAD AS
Austadbygget, Sjøgata 13
Tlf: 77 68 45 51

POULSSON
INTERIØRTEKSTIL
Veitasenteret
tlf. 77 68 04 33

TusenFryd
Plantesenter
Polarsenteret, tlf: 77 67 39 70

Jensens Sko
EURO SKO
Torgsenteret - Storgata 79
Tlf: 77 68 15 63

VANNSPORTSENTRET
Tlf: 77 68 53 90, TROMSØ
Hansjordnesgt. 7

Urmester Noralf Andersen
Storgata 3, tlf: 77 68 26 55

Skinnmester'n
Veita, tlf: 77 61 25 10

Platebaren
STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf: 77 65 53 56

NEUMANN BYGG
EN VIRKSOMHET I RIEBER & SØN ASA
DET KOMPLETTE BYGGMERKEDE - GRATIS UTLAN AV TILHENGER
Stakkevollvn. 15 - Tromsø
Tlf. 77 65 72 33, e. kl. 16: 77 65 77 85

STUDIO 7 • TROMSØ
Søndre Tollbugate
Tlf: 77 68 82 88

Storgata 89
ved siden
Sportshuset
Tlf: 77 68 41 00

Britt's
BOUTIQUE

Hotell Nord
Parkgata 4,
tlf: 77 68 31 59

INTERSPORT
SPORTSHUSET A/S

GJENSIDIGE
Nord Storgata 92,
tlf: 77 62 34 00

Ansvarlig for studentrabatt i Tromsø er
Tromsøstudentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården, UiTø,
9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79 faks: 77 67 60 25

kultur

**KULTUR
KOMMENTAR**

Tilbake til naturen

Å si at alle gode ting i livet er gratis, er selvsagt tull. Intet er. En hver student vet at selv den billigste vinen koster over en femtilapp, om man ikke setter sin egen lille dunk. Vi er til tross for vår skralle økonomi, tvunget inn under vår store fader kapitalens klamme hender. Jeg vet jeg strør salt i sår studenter ikke har råd å kjøpe plaster til i disse kontotomme tider, men du kan ikke reise noe sted, oppholde deg noe sted eller overleve noe sted uten den edle mynt fra Norges Bank.

Før i tida var det en fattigmanns trøst å kunne oppholde seg ute i frisk luft, ved sjøen eller på fjellet. I gode gamle dager kunne man flykte fra den materialistiske verden er å trekke tilbake til naturen. Drepe sin egen mat og vandre i den vakre norske verden til østenfor sol og vestenfor måne. Jo naturen er felles eiendom og åpen for alle. Men husk å skaffe deg jaktlisens og fiskekort, gevær og fiskestang, siste nytt i alt om du skal ha en sjanse til å overleve. Sovepose som tåler 35 kuldegrader, en liten dings som hyler om det skulle gå et snøras, telt, spade, primus. Prislapp dyrt. Du må ikke regne med at du kan basere deg på å drepe din egen pels der ute, da kommer du til å drømme stygt om Brigitte Bardot om nettene, springende med en atombombe etter deg.

En tidligere leder i turlaget jeg var medlem av hjemme, skrev lange ledere om å ikke la seg presse til utstyrssnobberi, det var de sunne opplevelsene som hadde betydning. Det var for øvrig ingen som var så godt isolert mot vind og vann, innenfra og utenfra, som han. Siste nytt innen goretext. En tur ut i frisk luft for å bli kjent med urmennesket, kan fortone seg som den verste snobeoppvisningen som tenkes kan. Men det er vel slik urmennesket er?

Bare du trør innenfor en hyttedørstokk, må du punge ut. Kryper du ned i soveposen din, koster det ti ganger mer. En egen hytte kan du bare glemme. Idrettsadelen, søkkrike på sponsormidler har jo som kjent kjøpt opp hele Norges friareal. Hybel på Oslo Plaza koster mindre.

Det er bare en ting å gjøre. Sett studielånet ditt inn i fond. Lev livet, finn urmennesket i deg, pengene forsvinner likevel. Jeg skal ta en liten telefon til fru Sørensen i morgen og spørre henne om hun ikke kan arrangere et lite veldedighetsball for fattige studenter til neste år.

Markus Holmnes

Kloning er framtida

Hello Dolly! Det var jammen fint at DU kunne bli til for oss. Ære vere genteknologien

KULTURKASERT

mitt syn vere det aller beste.

Kloning av menneske vil vere eit uhyre viktig framsteg for heile menneskeheita. Med cellemanipulering og kloning av menneska sine DNA-arvestoff kan vi utvikle det 100 prosent genetisk perfekte mennesket. Eit 100 prosent genetisk perfekt menneske som kan kopierast, kopierast og atter kopierast. Dess fleire menneskekloningar, dess betre blir det. Dersom heile verdssamfunnet bestod av berre genetisk perfekte menneskekloningar, så ville vi naturlegvis få eit absolutt 100 prosent perfekt verdssamfunn.

Kloneforskinga må få heilt frie tøyalar. DNA-arvestoff med misdanningar er samfunnsnyttige. Har folk anlegg for styggedom som eksempelvis alkoholisme, hjerte- og karsjukdommar, fysiske handikapp og Human-Etisk Forbund, så må slikt fjernast. Det vi i framtida treng er positive og samarbeidsvillige menneske som er skuleflinke, som alltid er friske og spreke, som er

gode skattebetalarar, som stiftar harmoniske kjernefamiliar, som går jamnleg i kyrkja og som aldri forbryt seg på "De ti Bud", som alltid betalar fjernsynslisensen og som aldri opptrer illojalt overfor Det Kongelige Norske Arbeiderparti.

Eg kunne no gjerne tenke meg å bidra personleg overfor forskinga innan menneskekloning. Av og til kunne det vel jammen ha vore veldig praktisk å hatt nokre klonekopiar av seg sjølv. Tenk for eit geni-alt samarbeid som kunne ha blitt til med det. Hallgeir-kopi nr 1 kunne få ansvaret for pensumlesinga og i heile tatt sørge for at eg gjer det bra laudabelt til eksamen. Hallgeir-kopi nummer 2 burde vere skipsreiar og dermed syte for studentøkonomien min. Så fekk Hallgeir-kopi nummer 3 ta seg mitt søvnbehov. Den originale Hallgeir syns eg må få lov til å gjere akkurat det han vil, når han vil og ikkje minst med ei l o m m e b o k som alltid vil.

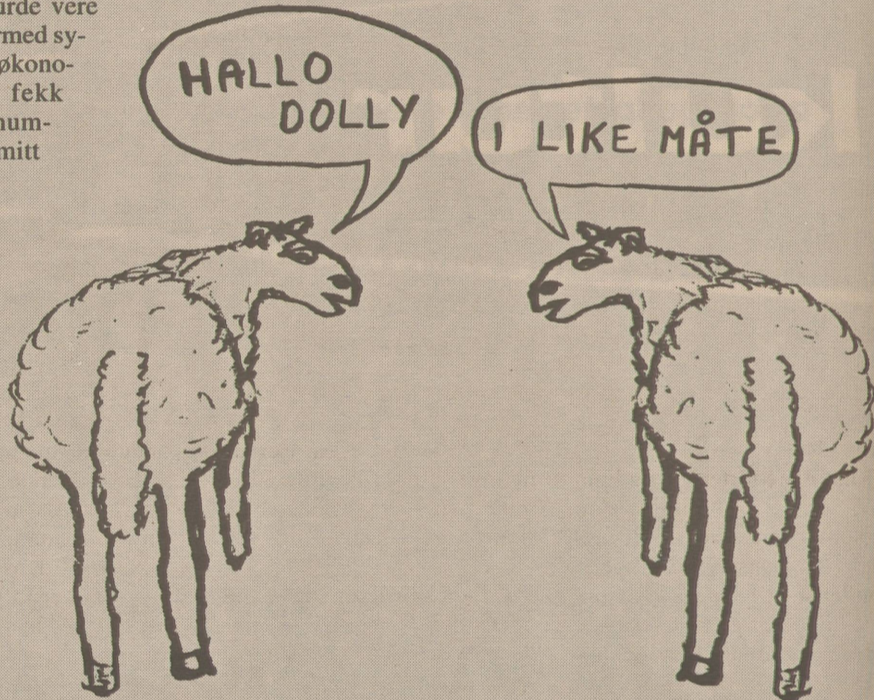
Genforskinga kan heilt sikkert også få til gjenoppliving av avdøde menneskehelstar som til dø-

mes Albert Einstein, Wolfgang Amadeus Mozart, William Shakespeare, Elvis Presley og ikkje minst Einar Gerhardsen. Og tenk om kopiar av desse kunne masseproduserast. Ahhh, for eit herleg samfunn! Institutt for biologi og geologi (IBG) ved UiTø burde her kjenne si besøkstid. IBG ved vårt universitet bør snarleg ta initiativ til å ta på seg oppgåva med å gjennomføre tidenes første eksperiment med kloning av arten homo sapiens sapiens i praksis. UiTø kan dermed plutsleg bli ein uhyre rik og velstående utdanningsinstitusjon.

Beklaglegvis har vårt Storting heilt kategorisk avvist alt som har med kloning å gjere.

Våre folkevalde viser med det sitt sanne ansikt. Dei er rett og slett ein gjeng moralistiske feigingar med skremmande bakstreverske haldningar overfor genteknologiens fantastiske framtidsmogelegheiter. Men folk flest er ikkje det fnatt betre, dessverre. Tenk at i 1997, altså ved inngangen til det 21. århundre, så går folk enno rundt og er heilt hysterisk livredde for å bli fora med matvarer som kun i liten grad har blitt genmodifiserte. Nei, no skal eg pina meg ta meg ein tur innom Prix for hamstre inn nokre flasker soyaolje, Norsk soyaolje basert på gen- tukla importerte soyabønner. Nam-nam...

Av Hallgeir Løland Torpe

ILLUSTRASJON: SIRI VAGGEN OLSEN

Telenoia

Mange har ytret sin ergrelse i media den siste tiden over telefonselgere - men det er ikke den eneste ulempen som uoppslitelig kjærlig klynger seg til det å ha skaffet seg forbindelse til omverdenen.

Jeg har etterhvert skjont at jeg ikke er alene om å misbillige oppringninger fra fremmede mennesker som vil selge meg alt fra siste vitseboka til Tore Straume (potteklippen/go'fot på låven) - til han som ringte fra Norsk Folkehjelp og skulle tilby meg et komplett førstehjelpssett til bilen (selv om jeg bedyret gjentatte ganger at jeg faktisk ikke har bil). Selvsagt var det irriterende, men jeg kan da umulig være den eneste som har oppdaget at Telenor har et telefonnummer hvor man kan ringe og reservere seg mot slike

fremstøt (81 54 80 20 for interesserte). Riktignok måtte jeg ringe tre dager på rad før jeg slapp å høre at «Systemet er for tiden ute av drift på grunn av vedlikehold, vennligst prøv igjen senere.» men det gikk nå til slutt.

Problemet mitt er av en ganske annen karakter. Telenor kan fort finne på å gi deg et telefonnummer som har vært brukt av en annen abonnent tidligere, hvis du da ikke vil betale ekstra for å få en splitter ny nummerkombinasjon. Som regel spiller slikt liten rolle - en privatbruker har som regel ikke flere bekjentskaper enn at vedkommede får sagt ifra til de fleste bekjente at han/hun har flyttet og skiftet nummer.

I mitt tilfelle var det imidlertid ikke så enkelt. Allerede dagen etter at jeg hadde fått summetone, ringte det en person som trodde han var kommet til Lorenzens Fiskeforretning. Tretti sekunder senere var han på tråden igjen, siden han trodde han «bare hadde tastet feil.»

Det ble med det - den dagen. Etterhvert har jeg opparbeidet meg et visst inntrykk av ganske mange menneskers telefonskikk - iblant deres mangel på sådan. Den nesten sytti år gamle damen som nærmest trodde hun kunne forårsake tredje verdenskrig ved å forstyrre meg, var det jo lett nok å tilgi. Tror det er eneste gangen jeg har forsokt meg som psykoterapeut for å redde et ukjent menneske fra sammenbruddets rand.

Verre er det med dem som ikke sier «beklager» når man opplyser dem om at fiskehandleren sikkert har fått nytt nummer, men nonchalant antar at jeg har veldig lyst til å drive som alternativ til 180 og tror at jeg i allmenhetens gode tjeneste sitter rede med hans nye telefonnummer i tilfelle akkurat de skulle ringe.

Det hele toppet seg imidlertid med han som med brysk stemme rev meg opp av senga utidig tidlig en morgen med det betegnende «Få snakke med SJEFEN din - litt svint!»

Hva i all verden svarer man slike mennesker som ikke en gang har vett nok til å skjønne hvor de har havnet hen? Jo, selvfølgelig, slo det meg: «Hva er heime og pule kjærringa - prøv igjen i morra!» (klask!)

Dessverre sa jeg ikke det altfor veloppdragen som jeg er. Det er noe som har forfulgt meg siden barndommen. Istedentil svarte jeg bare at kjæresten mi forlenget hadde gått på jobb - og foreslo at han kunne ringe opplysningen hvis det hadde noe med fisk å gjøre.

Jeg har aldri vært særlig telefonfobisk av meg, tvertimot er jeg full av beundring for de fleste av historiens menn og kvinner som har bidratt til den tekniske utvikling. Og når jeg en gang dør håper jeg å få treffe dem alle sammen i paradiset. UNNTAGEN Graham Bell.

U Jan Martin Berg

Et latterlig prosjekt

Så er de her igjen. Påtryneteateret har ikke vært å se på en stund, men de har langt ifra lagt inn årene. I disse dager er aktiviteten stor for å komme i mål til premieren på den nye cabareten 24. april. Hva skjuler seg så bak dette foretaket som blant annet har som mål å gjøre verden til et bedre sted på jorden?

Allerede i det vi nærmer oss hjemmet til en av aktørene i denne særegne truppen, aner vi at dette må bli en livfull opplevelse. Musikken siver ut fra det rødmalte huset bak Alfheim stadion. En liten sjarmør med brune lokker åpner, og ber oss inn. Øyeblikket etter kommer Finn Arve Sørbye farende og er vennligheten selv. Han viser oss inn, orienterer om hva som foregår, og forklarer hvordan vi skal komme oss over trappegrinda ettersom øvingene finner sted i kjelleren. Her er musikk, aktivitet og unger med tilhørende leker i skjønn forening.

Knut Are Mortensen og Finn Arve Sørbye som utgjør den skuespillende delen av Påtryneteateret tar pause fra øvingene og stiller seg til vår disposisjon. De to unge herrene prater i vei allerede før undertegnede har rukket å ta fram blokka si.

Hardt arbeid

– Erfaringsmessig vet vi at intervjuer kan bli bare fjas, vi blir ikke tatt alvorlig, sier de to i et dårlig forsøk på å virke selvhøytidelige og triste. Vi er ikke spesielt morsomme privat, galenskapen tar vi ut på scenen. Vi får ikke sagt at vi faktisk jobber mye, fortsetter de, og ler benektende når de blir spurt om de betrakter seg selv som misforståtte kunstnere.

– Vi har startet opp Påtryneteateret som et eget firma nå, forteller Knut Are med stolthet i stemmen. Vi

Knut Are Mortensen (t.v.) og Finn Arve Sørbye i velkjent positur.

BEGGE FOTO: BØRGE IVERSEN

har altså gått over i organiserte former, og satser på å ha dette som levebrød. Det har vært utrolig mye som skulle ordnes. Opprette konto, engasjere revisor, finne organisasjonsform og så videre.

– Å ha teateret som heltidsbeskjeftigelse har lenge vært en drøm, sier Finn Arve. Man har alt for mange drømmer som aldri blir realiserte, så for oss er dette utrolig spennende. Vi har etter hvert sett at potensialet er der, så nå får det bare briste eller bære. Støtte fra Norsk kulturråd har vi også fått, og det synes vi er helt topp. Det viser at de har tro på at det vi holder på med faktisk fungerer.

– At vi fikk denne støtten har vært til stor hjelp under forberedelsene til stykket, bryter Knut Are inn. Blant annet har vi fått kjøpt inn lydutstyr, og også fått jobbe på dagtid fordi vi kan

ta ut lønning på forskudd. Dessuten har vi for første gang kunnet leie inn koreograf, fortsetter han smilende. Tove Mack har hjulpet oss mye. Hun har selv revybakgrunn, og skjønner at vi ikke skal danse pent.

– Vi er jo ikke akkurat grasiøse sier han og titter bort på Finn Arve, som begynner å le. Og ikke særlig atletiske heller, fortsetter han, og begge to vrir seg av latter. Kostymene våre har vi også stått friere til å plukke ut, sier Finn Arve når han er kommet seg etter latterkrampa. Nå trenger vi ikke lenger bare å handle klær på Fretex, som har vært vår hovedleverandør tidligere. Denne gangen har vi kunnet kjøpe ordentlige klær, vi har til og med fått skreddersydd egne dresser, triumferer han.

Suksess

Historien om Påtryneteateret starter allerede i 1987. Da ble de første tankene sådd. Ørjan Haugli fikk ideen om å gå videre i bransjen etter at guttene var ferdige med blant annet studentrevyer. Ad omveier ble de andre kontaktet, og høsten -89 klarte gjengen å fylle Middagskjellern 10 kvelder. Alt var selvgjort og venner ble engasjerte til å selge billetter. Mange billetter er blitt solgt siden den

gang, i alt 6 cabareter har det blitt. De har nærmest opparbeidet seg kultstatus i Tromsø og omegn, og har til og med vært å se på TV. Nå står den 7. cabareten for tur, og 24. april er det klart for premiere på «En helt ny cabaret» på Paletten. Navnet på forestillingen er for å understreke at alt stoffet faktisk er nyskrevet og at ingenting er fra gamle show.

– Folk har hatt en tendens til å tro at vi setter opp repriseforestillinger. Dette fordi vi i 1994 laget en jubileumsforestilling med ønskerepriser fra alle våre foregående show, forklarer Knut Are. Finn Arve Sørbye og Ørjan Haugli har stått for skrivingen, mens sistnevnte og Tore Nedgård er ansvarlige for alt av musikk og arrangementer. Egentlig skulle stykket ha vært oppført foregående høst, men fordi Knut Are skulle fullføre embetseksamen i juss og Finn Arve ble «heftet» med «Den fordømte nordlending» har ingenting skjedd før nå.

Ingen pekefinger

Hvordan jobber dere for å skape materialet?

– Vi har skrevet det meste før øvingene starter, men ting skapes også underveis. Dette stykket er blitt produsert før og etter jul. Å improvisere på scenen er vi ikke særlig flinke til, men under forberedelsene gjør vi det. Å lage morsomheter er det vanskeligste som finnes. Man kan aldri vite hva som slår an. Vi bruker hverandre som prøvekluter. Flirer vi av sketsjene, går vi ut fra at andre også gjør det. Vi stoler på oss selv og bruker magefølelsen. Vi har be-

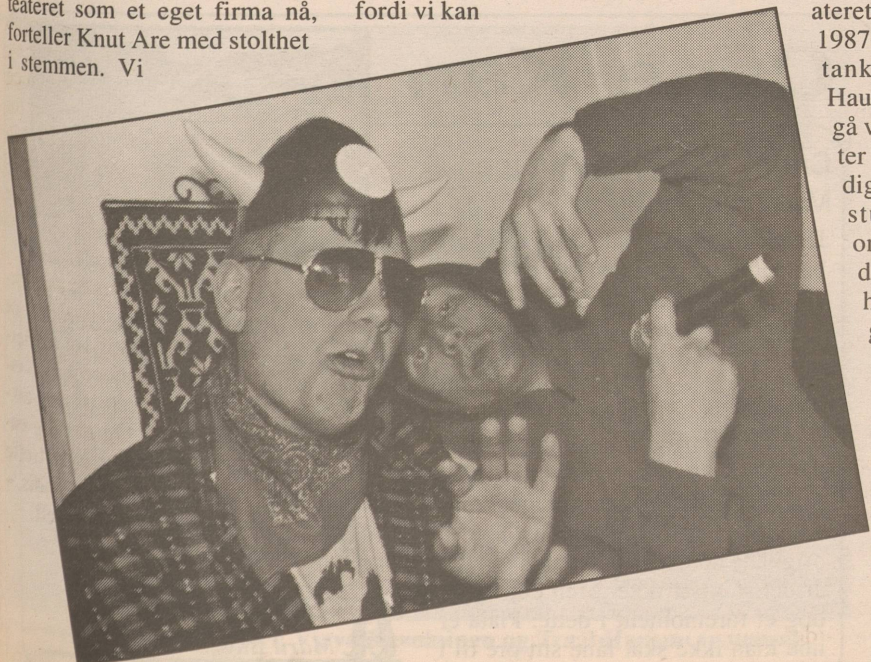
standig sommerfugler i magen før en premiere, men det roer seg etter hvert, sier Finn Arve.

Hva dreier «En helt ny cabaret» seg om?

– Tja, vi snubler vel innom det aller meste egentlig. Litt eldresorg blir det, snøfallet er selvfølgelig umulig å komme utenom, vi tar for oss hvordan det er å bo i Nord-Norge. Så er det vår trofaste gjenganger Trylle, som kommer med meget avanserte triks og stunts. Mye sang skal det også bli, og i den anledning har vi gjennomført en undersøkelse på popstjerner fra Tromsø. Konklusjonen ble at alle de kjente artistene kom fra Tromsdalen! Dette vil vi gjerne gjøre noe med, derfor kommer vi i showet med en oppskrift på suksess til ekte byværinga, og det uten pristillegg sier Knut Are, og han og Finn Arve bryter ut i latter atter en gang.

– Å lete etter en rød tråd i forestillingen vår er helt feil. Vi har hverken moral eller pekefinger. Vi har det artig for artighetens skyld, og skal vi beskrive showet i en setning må det bli mye om mangt om alt og ingenting, påstår Knut Are, og Finn Arve nikker bekreftende. At medlemmene av Påtryneteateret har det svært artig med det de holder på med er i hvert fall hevet over enhver tvil. Nå skal de altså forlyste byens befolkning med ugrasiøse dansetrinn, hysteriske parodier, elleville sketsjer og herlige krumspring utover våren. Det blir en investering i godt humør ifølge de involverte.

U Stine Eidissen Bya

Take 6 til Tromsø

Klar for en annerledes og sensasjonell konsertopplevelse? Vokalensemblet Take 6 fra USA kommer til Tromsø 19. april!

Balsam for ørene, helsebot for sjelen. Take 6 tar deg for en stakket stund med på en reise fra det profane til det sakrale. Med kun stemmene formidler de gospel med røtter i Afrikas mest fargerike tradisjoner. Tittler som «If We Never Needed The Lord Before (We Sure Do Need Him Now)», «He Never Sleeps» og «Amen!» avdekker budskapet. «I'll Be There» og «Chance of a Lifetime» vitner om et personlig forhold til det de formidler.

Studenter

Gruppen Take 6 har sitt utgangspunkt i *The Gentlemen's Estate Quartet* – en a cappella-kvartett Claude McKnight startet tidlig på 80-tallet sammen med sine medstudenter ved Oakwood College i Alabama. Originalbesetningen øvde på et bad på campus, og det førte blant annet til at de vervet nye medlemmer. Mark Kibble kom forbi og fikk være med å synge på konsert samme kveld. The Gentlemen ble stadig utvidet, og nykomlingen Mark inviterte Mervyn Warren med seg inn. Lyden av det vi kjenner som Take 6 i dag ble med dette skapt. De sang under navnet *Alliance* i lokale kirker og på campus de neste årene.

Platekontrakt

Besetningen skiftet som seg hør og bør med studentband, og i

1985 kom Alvin Chea, Cedric Dent og David Thomas for å fylle den lave stemmerekken bass, baryton og annentenor. I tillegg kom Claude V. McKnight. Bare Mark Kibble og Mervyn Warren var nå igjen av The Gentlemen. Gruppen skrev etter stadig stigende popularitet platekontrakt hos Warner Bros. i 1987. *Alliance* ble *Take 6* fordi det gamle navnet allerede var i bruk. Det har blitt fem plater hittil i karrieren. På den siste platen «Brothers» fra 1996 har også Claude V. McKnights bror Brian deltatt både med tekster, stemme og instrument.

Verdensvante

Den en gang så beskjedne a cappella-gospelgruppen har tatt en vokalelskende verden med storm. De har satt ny standard for vokal musikk, og har opp-

Take 6 har imponert verden med sin musikk. Nå skal de overbevise Tromsø
FOTO: KULTURHUSET

nådd Grammyprisen 5 ganger. Navn som *Boyz II Men* og *Coming of Age* tilskriver *Take 6* inspirasjon og innflytelse. Små kirker er blitt supplert med gigantiske konsertsaler, og flere ganger har vi kunnet nyte sangen og ikke minst sanggleden på TV. Når *Take 6* nå kommer til Trom-

sø bevises det at den trange føleselen på badet på et college i USA har båret gode frukter. Er du student og medlem av Samfunnet kan du komme deg innenfor dørene for en meget gunstig pris.

U Ingrid Hedlund

Naiiv D'Sound

At jazz ikke er død eller forgubbet er den norske gruppa D'Sound et levende bevis på. 9. april var Tromsø og Meieriet siste stopp på deres Norgesturné.

En herlig blanding mellom acid jazz, groovy funk og nittitallets dansemusikk har brakt D'Sound på Norges hitlister siden de kom ut med sitt debutalbum «Spice of life» i fjor høst. Trioen fra Midt-Norge har alle en rik og allsidig musikalisk curriculum vitae å vise til, og har ikke fått sine gode kritikker ufortjent.

Det syntes heller ikke publikumet på Meieriet å mene. Fra Simones første kniks var stemninga svingende. At Meieriet ikke er byens beste konsertlokale, så ikke ut til å hindre at flere lot kroppen funke i vei med halvliteren sin. Særlig stas var det når det auditive bildet bestod av hitene *Smooch Escape*, *All I wanna do*, *At dama har*

stemme er det ingen tvil om, ei heller at gruppa har et musikalisk potensiale. Men da vokalistene måtte kle av seg for så å posere i en glinsende svart topp med keitete opptreden, fikk assosiasjonene mine til å dreie seg om dancemusikkens fokus på et sexy ytre som kompensasjon for låber kvalitet og lite kunstnerisk innlevelse. D'Sound hadde ikke behøvd å spille på slike elementer, men dette fikk meg underbevisst til å miste respekten for gruppa som seriøse musikere.

Dette inntrykket ble forsterket da alle låtene deres var presentert, og de siste ekstranumrene ble et par remixversjoner av låter vi allerede hadde hørt. Følelsen av å være

D'Sound på Meieriet: umodent, men med potensiale.
FOTO: RUNE SÆVI

fanget i et discoteks siste halvtime, ble dessverre det sisteinntrykket jeg ble sittende igjen med.

Om et år eller så, når bandet har ristet av seg sin første pubertet og har et større repertoar å framføre, tror jeg det

blir en stor fornøyelse å være publikum på deres konsert.

U Marte Holmemo

Platt poesi

Aftenlandet : Aftenlandet (Norske Gram)

I utgangspunktet så det ut som et flott initiativ å sette melodi til tekster av lyrikeren Jakob Sande. Men

det stopper her. For det første høres de ut som en heller dårlig kloning av Kari Bremnes, Vamp og Hellbillis. De har ikke etablert sin egen stil, noe de absolutt burde gjort når de på debutplata bryter seg på tekster av Jakob Sande. For det andre finnes ikke tekstene i coveret, for ideen var vel i utgangspunktet å gjøre tekstene tilgjengelige for enda flere? Tekstene drukner i vel lydende gitarsoloer og en

støyende bruk av slagverk. Melodiene er

platte, lite stemnings fyllte og en finner lite variasjon. De blir rett og slett for enkle og forutsigbare. For de som ikke har et forhold til Jakob Sande på forhånd, vil denne plata sikkert være grei å sette på når man vasker opp. Men er Jakob Sande ditt hjerte nærmest er denne cden irriterende. Kort sagt: det er som å se filmen etter å ha lest boka – en skuffelse.

U Ingvild Rullestad

Cane Kan

Cane: «Unable» (Warner Music Norway)

Denne nyutgitte plata fra det debutbandet Cane er en svært så fengende historie. Vokalen snirkler seg ofte i utradisjonelle toneleier og er den siden ved albumet som først fester seg til øregangene. Sangene fester seg i

det hele tatt særdeles lett, ikke i den forstand at dette er et utpreget kommersielt framspring på den ellers så originale norske bandfronten, for det er det så visst ikke. Men det ligger dog et faremoment i dette. Plata er noe man ikke skal låne sitt øre til i

alt for stor grad i fare for å høre denne noe utradisjonelle norskutgivelsen i hjel. Det ville i aller høyeste grad være en smule synd, for dette er visselig et lovende tilskudd på platehimmelen.

Cane definerer sin egen musikk som hardpop, en betegnelse som ikke lyder malplassert når det gjelder å karakterisere deres musikk.

U Marit Bugge

Det lille Kulturhus

Et lite hus som ikke er så lite likevel, med kriker og kroker og spennende rom. En godt bevart hemmelighet midt i Tromsø sentrum.

Et aldri så lite stykke kulturhus.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Like ovenfor det store kulturhuset og vis-a-vis Teaterkafeen, ligger et annet hus. En brunmalt bygning, tilsynelatende forfallen og forlatt, en sliten rønne som så sine lykkelige dager sånn cirka da oldemor bare var påtenkt. Men det er bare tilsynelatende. Oldemor er kan hende død og begravet, men det lille huset, det står der, med sydende krefter bak livstrett mine.

Et alternativ

Lyden av heftige og eksotiske rytmer siver flørtende ut på gata, inne i Det lille Kulturhuset har trommegruppa øving og afrikanske toner slås med smidige hender. Halvor Lunde, Kristine Røiri, Virve Ravolainen og Toril Hanson spiller sammen to ganger i uka, og her har de

funnet sitt fristed.

– Det er gratis, nesten, å være her. Sånn sett er det perfekt Og dessuten fins ingen naboer som kan klage!

De fire musikkglade har sansen for huset, som gir en sjanse til dem som vil noe med hobbyen sin. Rom står til disposisjon for diverse musikere og band og amatørteater, til dem som trenger et sted til å utøve sin kunstform. Etter Bryggas nedleggelse har Tromsøs musikkliv vært sulteforet på nødvendige øvingslokaler. Det lille Kulturhuset har vokst frem som et alternativ, ett av få, på frivillig basis og med magert budsjett.

Rives?

Det lille Kulturhuset har en trøblete historie. Det ble høyst sannsynlig oppført

en gang i 1830-åra, og er i dag sett på som bevaringsverdig. Dette til tross, man frykter at kommunen skal bestemme seg for at huset er kommet til sjels år og alder, og at rivningsspøkelset lurer i skyggene. Planene om et nytt kommunalt service-senter med rådhus, kino og bibliotek kan komme til å skyve det gamle og alternative huset ut i hinsidigheten. Huset har forøvrig en noe uklar fortid som okkupert. Da RU en gang hadde tilhold her, gav det en vei inn for opprørske og småfrustrert ungdom. Bygningen ble okkupert, med kommunens stilltende samtykke eller snarere kanskje forbausede handlingslammelse. Okkupasjon eller ikke; det eksisterer i dag en leiekontrakt mellom kommunen og husets brukere, og forholdet er formalisert i hvert fall på papiret.

Spinkel lommebok

Det svømmer vel ikke akkurat i penger og kontantstøtte. Det lille Kulturhuset, men midler er spinket og spart sammen slik at oppussing og restaurering er gjort mulig. Inntektene kommer hovedsakelig fra de beløp husets brukere må ut med for tilgang til nøkkel og leie av lokaler, og andre instanser, som Norsk Musikkråd, har gitt sine bidrag til husets fortsatte varen. Det skal også nevnes at kommunen tre år tilbake bevilget huset en viss sum med renovering for øye. Fjoråret derimot, ble magert, da politikerene ikke ville gi noen økonomisk støtte og avslø styrets søknad. For inneværende år er håpet fortsatt oppegående, Det lille Kulturhus har sendt flere søknader om penger som ennå venter på behandling.

Pusses opp

Og at nettopp pengene er et være eller

ikke være, finnes det liten tvil om. Oppussing er i full gang, på privat initiativ, mye er gjort, men mer står igjen og det koster.

– Nedsarva og jævlig kaldt uten varmeovn, javel, men her vil vi være. Det må bare pusses opp litt! Og her skjer det ingenting før vi selv tar hammeren i hånda.

Det er de enige om de fire med trommene; at musikklivet i Tromsø blir nedvurdert og bortprioritert av kommune og politikere. For mye av potten kanaliseres til idretten, og de fnyser av store pengebeløp som går til kunstgressbaner og andre merksnodigheter. De mener idretten blir altoppslukende konkurranserettet og for lite lekende.

– Bare nerder driver idrett!

Jungeltelegraf

Det lille Kulturhuset har levd sitt liv i undergrunnen, og har vært til for dem med tilgang til jungeltelegraf. Nå som huset snart får sitt eget lydstudio, vil det i seg selv gjøre at det kommer flere for øre at kreative krefter har sitt samlingspunkt i Tromsø. Huset har rom for dem som satser og er seriøse, og nye mennesker er velkomne. Store navn har vært innom - og dratt sørover. Det være seg Mari Boine, Steinar Albrigtsen, Jørn Hoel eller Per Ivars Orkester.

Det lille Kulturhuset er huset med det rare i. Her finnes punkband, rockere, afrikanske trommer, filmklubb og skuespillere, fargerike mennesker fra 14-70 år. Som selv gjør noe for å holde hodet over vannet, trass i at drukningsdøden er høyst reell.

U Ellen Kongshaug

Halvor Lunde, Kristine Røiri, Virve Ravolainen og Toril Hanson trommer energisk.

FOTO: VEGARD BØNES

Svart på hvitt

Lørdag 12.april åpnet utstillingen Niclas Gulbrandsen *Tresnittved Nordnorsk kunstmuseum*; en utstilling som blir å beskue frem til 19.mai.

Niclas Gulbrandsens arbeider trakk fullt hus på sin første dag. Publikum møtte opp med interesse, og her var voksne kvasi-intellektuelle og mange bare nysgjerrige. Åpningstalen av rektor Lisbeth Halse Ytreberg ved Høgskolen i Tromsø, var lett og kortfattet, så Niclas Gulbrandsen bilder snart kunne betraktes. Høy vinføring og sirkulering, fortolkning og småprat med kunstneren- åpningen hadde alt.

Som Gutenberg

Niclas Gulbrandsens bilder i tresnitt, er laget etter samme prinsipp som Gutenberg fikk sine bokstaver ned på papiret. Noe forenklet: motiver skjæres ut i treplater, så trengs blekk, og det hele trykkes over til ark og kjøres gjennom en presse, og der-

med har man et tresnitt. Prosessen fungerer mye som et stempel rett og slett. Gulbrandsen har funnet inspirasjon blant annet fra Oscar Wilde, James Joyce og Håvamål. Kunstneren får bevist at svart og hvitt slett ikke er mangel på farge, men syden- de liv av skygger, dramatik og dynamikk. Her fins bilder, akkompagnert av ord, som dansersammenhenger og små fortellinger. «Brødre», «Gammel Gris», «Lårets Fasthet» og «Kvinne, Mann og hennes Hest» er kun noen av flere frodige titler som finner sitt uttrykk i denne spennende utstillingen ved Nordnorsk Kunstmuseum. Se den!

U Ellen Kongshaug

Stuntteater på UB

Kabinetteateret feiret IRV sitt jubileum.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

På høylys dag, men riktignok i Vandrehagens mørke, slo Kabinetteatret til med sitt stuntframførelse av Jean Genets «Balkongen».

Ingeborg Meløe og Ketil Gaareblix sier at de ble hyret i ledning IRVs jubileum til å framføre dette utdraget fra Genets stykke. Utdraget er egentlig en ønskereprise fra et tidligere teatersamarbeid kalt «Tens natt», hvor flere av teaterkompanier både fra Norge og Finland spilte utdrag fra forskjellige stykker. Disse utdragene hadde det felles at de sentrert rundt temaet rettferdighet.

– Så da kan dette bli en ettertanke mellom alle foreningene i anledning jubileet er Gaareblix.

Meløe sier at Genet selv gammel kriminell, og mener det er viktig at også denne vingen blir tatt opp. Genet mente med dette stykket å vise systemets paradoks ved det hengighet av at noen er skyld og at noen er villig til å påta rollen som bøddel.

– Mer absurd blant det surde, sier de to og kommenterer at dette vil kanskje være forståelig for en professor og det jusstudentene oppfatter forelesningene.

U Åsgeir Johansen

En yngre Hedda

FOTO: MARIANNE SØRHEIM

Nærmest absurd teater, fjernt fra Ibsens realisme. En modernisert utgave av «Hedda Gabler», med menneskelige relasjoner aktuelle nok for samtiden. Hålogaland Teater satser ungt og friskt.

Hvordan børste støvet av Ibsens skuespill for å gjøre de oppnåelige for dagens ungdommer? Fem unge skuespillere ved Hålogaland Teater har blåst liv i «Hedda Gabler», tidligere aktuell under uka 97, nå fremført på Kulturhusets lille scene.

Originalen

Det opprinnelige skuespillet til Ibsen handler om den nygifte Hedda Tesman, datter av avdøde general Tesman. Hennes eierdommer er hennes to pistoler etter sin far, et piano og hennes lunefulle herskertrang. Iskald er hun, slutt er hun og deilig er hun, Hedda Gabler. Men hun eier ikke evnen til å elske. Stykkets ytterligere personer er den hjemmekjære og akademisk opphengte Jørgen Tesman, lykkelig forelsket i sin kone og blind for at dette ikke er gjensidig. Økonimien styres av husvenn og evig ungar Assessor Brack, som avslører Heddas hemmeligheter og sørger for å utnytte henne med en viss distansert eleganse. Hedda liker ikke at den frigjorte Thea Elvsted har forlatt sin ektemann for å følge sitt kjærlighetskall å hjelpe det alkoholiserte geniet Eilert Løvberg til tørrleggelse for å få fullført sitt livsverk. Denne Heddas gamle flamme som har brakt følelser hos henne hun ikke kan kontrollere, klarer hun å få

skjenket full under et selv Han mister sitt manuskript Hedda stjeler og brenner atter få kontrollen.

To pistolskudd. Intrigert på maktbegjær, misunn og undertrykket behov forske. Det skulle være like i dagens kalde samfunn, 1890.

Sterke uttrykk

De unge skuespillerne ved framfører et stykke i et og iskaldt miljø, blottet for kvisitter og glamorøse mer. Bare et minimum av plikker fra originalversjonen slikt utgangspunkt i et vanskelig stykke, burde oppgaven til aktørene nærmest umulig. Likevel gir de fem spillerne liv i de ulike personlighetene. Det dreier seg om sterke uttrykk. Hedda ga derimot er mindre tilgjengelig med oppsetningas foringer og mangel på kronom du ikke kjenner «Hedda Gabler» godt fra før. Det er skje heller ikke det Heddas tokning vil formidle, da de forholdene i skuespillet er fjerne fra vår tid. Framsetgen av de indre sjelestrø fikk det imidlertid til å gå nedover ryggen min.

U Marte Holmemo

Steen og studentane

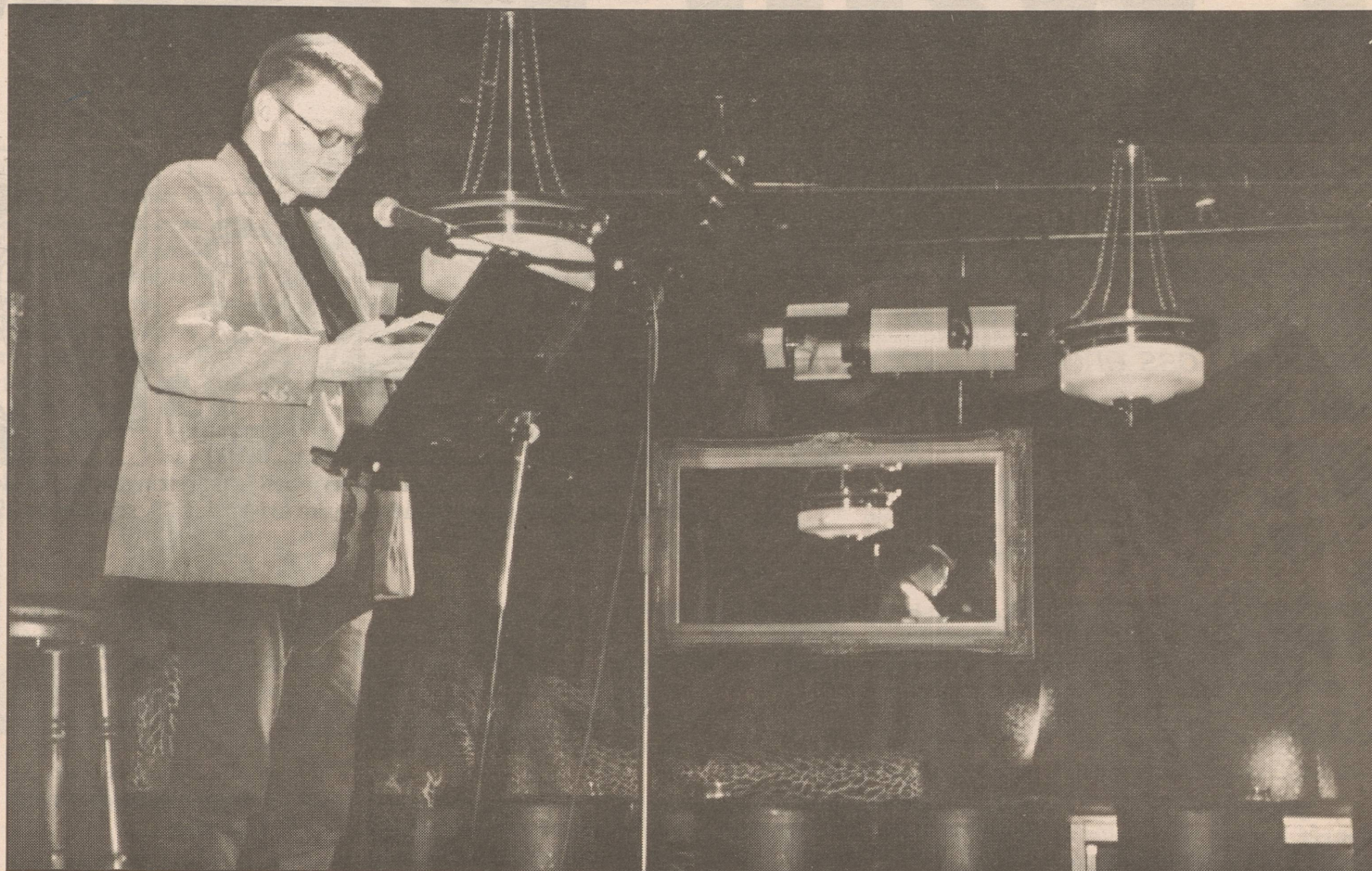
Forfattern Thorvald Steen besøkte Tromsø og Subsirkus fredag 4. april, der han las frå bøkene sine. Samtidig fekk forfatterstudentane på UiTø høve til å lesa frå deira produksjon; for mange var det første gongen.

Nord-Norsk Forfattersentrum med Liv Lundberg i spissen stod bak arrangementet som var eit ledd i ein litteraturserie kalla «Litteraten».

Først ut var Thorvald Steen som las utdrag og forklarte om det han har skriva på -90-talet. Han fortalte at «Ilden» handlar om kordan det er å vera øydelagt av løysemiddel, henta frå hans eige yrkesaktive tid som handverkar og malar. Deretter las han frå «Giovanni» og «Don Carlos»; han forklarte at han etter Berlinmurens fall var ute etter å skriva noko om kva som foreiner vestens kapitalisme og Vest-Europas sosialisme. Han tok då utgangspunkt i Darwin, og gjorde mellom anna «research» eit år i Brasil. Steen sa at dei historiske opplysningane var rette, men at det er hans stemme som kunne vera manipulerande.

Breidde og spenn

Etter ein pause var turen komen til forfatterstudentane. Det var nok ikkje berre berre å koma på podiet etter ein såpass kjend forfatter som Steen. Men studentane klarte seg godt og viste breidde og spenn, frå lyrikk og noveller til utdrag frå større romanprosjekt. Forfatterstudiet

Nord-Norsk forfattersentrum inviterte Thorvald Steen til Tromsø og Subsirkus.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

som er lagd opp som eit fjernstudium med helgesamlingar, har både røynde og meir uerfarne skribentar, unge og godt voksne folk. Men etter bladfyken si meining heldt dei alle eit høgt nivå, dei fleste meistra og ein vanskeleg opplesingssituasjon.

Første gong

Ein av studentane var Ingeborg Arvola. Ho las eit utdrag frå eit romanprosjekt som ho held på med. Det var første gong ho stod på ein scene og las eigne ord. Ho seier til Utopia at ho var nervøs og oppteken av om folk

kunne sjå det. Men ho var totalt sett nøgd. På spørsmål om kordan det var å opptre på same arrangement som Steen, seier Arvola at ho ikkje føler at ho kan konkurrera med han, men ho tykkjer at det var artig at han var tilstade. Steen var dessutan gjesteforelesar for studentane denne helga.

Om forfatterstudiet seier Arvola at ho har hatt stort utbytte.

– Det er meir enn målbart å få vera i lag med andre og lesa tekstane til kvarandre, seier ho og legg til at ho er vorten meir

medviten og inspirert til å gje ut ein roman.

Steen imponert

Thorvald Steen seier til Utopia at han var svært imponert over opplesingane og nivået. Han seier at det ikkje er for å vera hyggjeleg at han seier dette.

– Alle var gode til å lesa, og breidda var stor, meiner han. Om forfatterstudiet seier han at han har vore på tilsvarende kurs rundt i Skandinavia og i USA, men at han liker forma her i Tromsø, der ein har ein kombinasjon av helgesamlingar og

sjølvstudium.

– Ein vert ikkje nødvendigvis ein betre forfatter av eit slikt studium, men ein lærer seg nokre grunnting i litteraturen, seier han. Han håper at forma her vil få studentane til å ta vare på deira eigenart. Steen konkluderer med at han gler seg til helgesamlinga då dei skal gjennomgå meir av den litterære produksjonen til studentane.

U Lars Åke Andersen

Kommende Konger

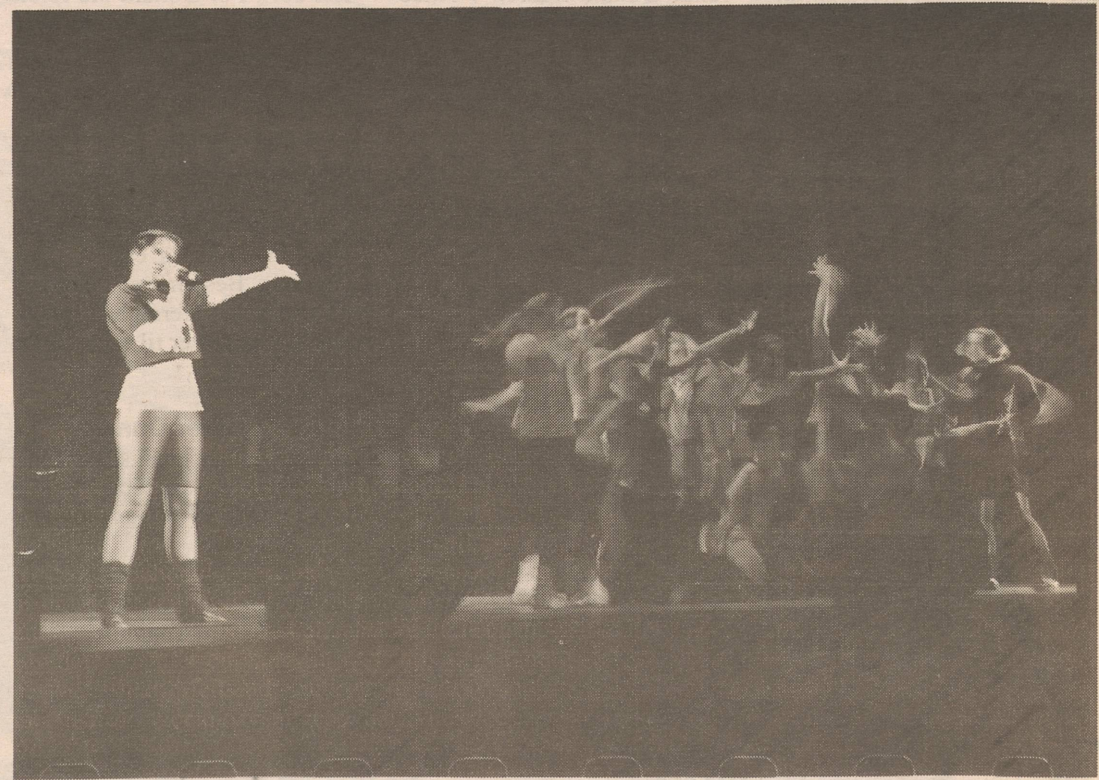
8. og 9. april fremførte Musikklinja på Kongsbakken sitt prosjekt «Reisen til Filmstjernen» på Kulturhuset. Hvilket ikke betydde et etterlengtet gjensyn med Hanne Krogh, men romanse- og actionfaktoren uteble ikke av den grunn.

Den til å begynne med så tafatte vaktmester, musikalsens hovedperson, møter på sin reise gjennom filmens forunderlige verden en rekke berømttheter. Som den ultimate helt han utvikler seg til å bli, frelser han disse fra de vanskeligheter de måtte ha. Til slutt vinner han selvfølgelig også sitt hjertes utkårede.

Ikke en historie man kan karakterisere som original, men så var det heller ikke dette som ble vektlagt i denne oppsetningen. Målsetningen med forestillingen var nok i større grad å vise elevenes store potensiale innen mu-

sikk og å teste dette mot et utenforstående publikum. Å imponere som skuespillere kom i bakgrunnen for dette faktum. Sangtalentene var det derimot iørefallende mange av, både i stemmeprakt og i evne til å kommunisere med et publikum. Den klisjérike rammen rundt sangene ble dermed uvesentlig.

En av de mange kommende verdensstjernene, Kari Skog, betegner prosjektet som et av høydepunktene som elev på Kongsbakken. Hun mener det er særdeles lærerikt, spesielt fordi elevene har stått for det meste av

Elevene ved Musikklinja ved Kongsbakken imponerte.

FOTO: BØRGE IVERSEN

forberedelsene selv, både arrangementmessig og ved valg av melodier, og for ikke å glemme viktigheten av det å prøve seg for et større publikum. Til forsvaret for den omtalte handlingen

ønsker Skog å legge til at melodiene ble valgt ut i forkant av at historien ble skrevet.

Alt i alt var dette en svært så imponerende forestilling å overvære, spesielt når det fra tid til

annen slo en at det visselig var amatører som stod på scenen og presterte.

U Marit Bugge

I Walt Disneyes

De alle fleste er kjent med Donald Duck og hans venner og fiender i Andeby. Han har fulgt oss opp igjen gjennom barndommen og har ikke sluppet taket i oss enda. Vil sansynligvis aldri gjøre det heller.

Tema: Kort og godt om Donald Duck.

Donald Duck er en amerikansk tegneserie- og tegnefilmfigur. Donald Duck dukket for første gang opp i tegnefilmen «The Wise little hen» i 1934, skapt av Walt Disney Productions. Her var han nærmest som en bifigur å regne.

Deretter opptrådte han iblant i søndagsstripene «Silly symphonies» Dette var korte, humoristiske tegnefilmer som ble gjort om til tegneserier for søndagsavisene. Donald Duck skulle snart overgå den seks år eldre Mickey Mouse i popularitet, og ble hovedpersonen i en rekke filmer og serier. Han har også gitt sitt navn til en lang rekke handelsprodukter, og har etter hvert oppnådd en særstilling i 1900-tallets massekultur,

Carl Barks var ansatt i Walt Disney Productions fra 1942 til 1968.

ikke minst her i Skandinavia.

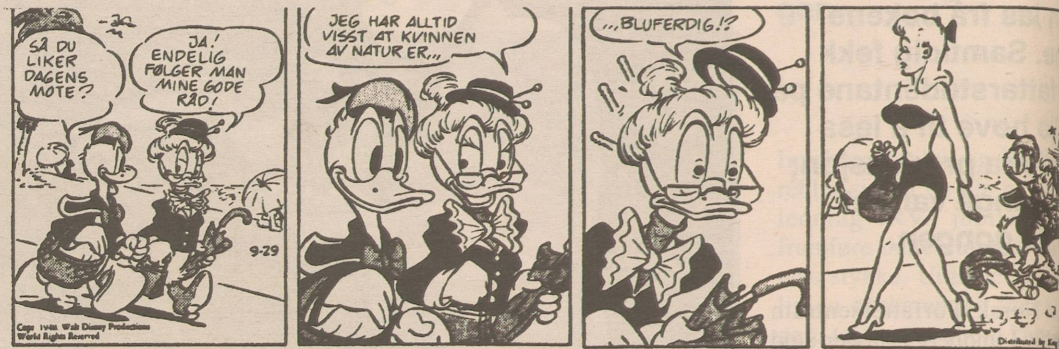
Sin egen avisstripe fikk Donald for første gang den 7. februar 1938.

Tegnerne bak

Når man graver litt under overflata på Walt Disney Productions vil man oppdage at det ikke er Walt Disney selv som har skapt figurene eller tegnet seriene eller filmene. Som barn trodde vi vel alle at det var Walt Disney egenhendig som hadde tegnet alle seriene. De første årene trodde de fleste dette. Tegnerne bak figurene ble stort sett hemmeligholdt. Men noen har fått kredibilitet for sine kunster.

Al Taliaferro

Al Taliaferro var en av Donald Ducks skapere og tegnet blant annet sammen med Bob Karp Donald Duck i den daglige avisstripen helt fra 1938 til 1965. Dolly, Ole, Dole og Doffen, Bestemor og Guffen kom til i avisstripene. De var med på å bygge opp et eget lille univers rundt Donald-figuren i Andeby. Disse avisstripene avspeilet hendelser fra

For Bestemor Duck kunne den kvinnelige frigjøringen bli for sterk. Denne stripen sto på trykk for første gang i amerikanske aviser den 29. september 1948.

dagliglivet i USA.

I 1942 var USA for alvor med i 2. verdenskrig og dette preget også livet i Andeby. Donalds fantasi kommer til sin fulle rette i en stram krigsøkonomi.

Taliaferro var meget produktiv, og hans eldre serier regnes som noe av det aller beste innen Disneyseriene, med en oppfinnsom, kreativ og hissig Donaldfigur. Taliaferro laget korte avisser beregnet på voksne. Svært mange av hans serier har vært trykt i det norske Donald Duck & co.

Sensur

Noen krigshelt var Donald ikke, men han var en innbitt patriot i forhold til fienden, japanerne. Dette var han i den grad at han i ettertid ble pålagt sensur. Hjemmet-Pocketforlag har samlet avisstriper fra 1938 og gitt de ut i samlet opplag. Fem av avisstripene fra den andre til den syvende februar er her sensurert bort. For Donald ble følelsene såpass sterke at de ikke egner seg for gjengivelse, mener forlaget.

I utgivelsen av avisstriper fra 1948 er det særlig Bestemor Ducks kvinnesyn som sier noe om brytningstid og at verden har forandret seg etter 2. verdenskrig. Bestemors reaksjoner på kvinners bluferdighet og hennes kvinnesyn er til tider meget sjarmerende.

Populær Donald

I motsetning til Mikke-stripene var Donalds dagsstriper ikke bygd opp som fortsettelseshis-

torier. Her er hver stripe en historie i seg selv og som når et klimaks i fjerde rute. Det virket som om leserne foretrakk denne formen avisstriper. Snart ble Donald-stripene de mest populære av alle Disney-seriene, og var på et tidspunkt representert i 322 dagsaviser.

Donald-stripene kommenterte det amerikanske dagliglivet på en morsom og litt ironisk måte. Det var lett å identifisere seg med endene og deres hverdagsliv, samtidig som karikaturen er så til de grader overdreven at ingen lar seg fornærme.

Carl Barks

Carl Barks var en av dem som har fått leve lenge nok til å oppleve berømmelsen. Barks skrev og tegnet omlag 6400 sider i løpet av sin karriere. Carl Barks var den første som tegnet serier spesielt for serieblader. Donald-seriene ble trykket i det månedlige Walt Disney's Comics and Stories, som ble lansert for å gjøre bedre bruk av historiene som var trykt i avisene. På grunn av Barks' historier ble bladet verdens mest populære tegneserieblad, med en topp i 1953, da de solgte i over 3 millioner eksemplarer.

På spørsmål om Barks var frustrert over anonymiteten, svarer han at «han ikke var frustrert så lenge lønna kom.» Han fikk stykkbetalt og måtte hele tiden finne på nye historier.

Carl Barks skapte fra 1942 til 1968 en rekke Donald Duck-serier for Walt Disney Productions. Oppfant blant annet

figurene onkel Skrue, Bestemor Duck, Petter Smart og Magica Tryll. Barks' eldste serier var sterkt påvirket av situasjonskomikk i Disney-tegnefilmene. Senere tegnet han ofte lang eventyrlige serier, med et litt surd preg. Barks vant etter hvert anerkjennelse som en av verdens dyktigste tegnere.

Carl Barks var en mester forfatter sine historier basert på en blanding av fantasi, faktamytologi. Han balanserte i grenseland der fantasi ble virkelighet og virkelighet blir fantasi. Dette er nok en av grunnene til at Donald-seriene har gått sin seiersgang over hele verden. I de fleste seriene opptrer Donald som en mer eller mindre mislykket sliter, akkurat slik selv føler oss når det virker som om at hele verden går i mot oss. Da er det ikke vanskelig å identifisere seg med Donald, og føle sympati for han.

Nye utgaver

Rundt 1960 laget Barks nye utgaver av gamle historier. Han var sikker på at de som hadde lest historiene hans rundt 1940 sikkert hadde sluttet å interessere seg for Donald, og at det var kommet nye lesere til. Det tok han kraftig feil.

Donald Duck var til å begynne med en kvekkende, lite nebbet and med et kolerisk temperament, men han har etter hvert fått flere og flere menneskelige trekk. Han er nå en relativt vanlig bonde av småbysamfunnet Andeby (eng. Duckburg). Etter 1960-årene er det laget få filmer om

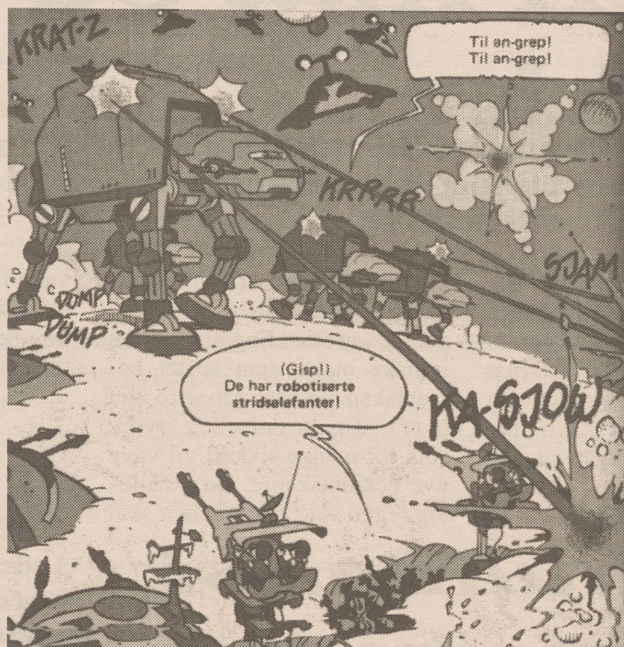
En eneste gang har Carl Barks «signert» en av sine serier. I Donalds kjøkkenskap i serien «Kalkunmiddagen» 1946 står det en hermetikkboks med «Barks Dog Soup». Han gjorde det for moro skyld for å se om det gikk igjennom sensuren, noe det altså gjorde.

univers

I denne serien er det ikke vanskelig å se en lettere parodiering med en egen humoristisk vri til en viss filmtrilogi som for tiden ruller over norske lerreter. Historien sto på trykk i Donald Pocket nummer 129. Denne måten å lage historier på er brukt flere ganger i den senere tid. Flittige lesere av Donald Pocket kan ikke ha unngått å se parodier fra for eksempel Ringenes Herre, Gresk og Norrøn mytologi.

ham, men det produseres stadig nye tegneserier, fortrinnsvis på lisens i Europa. Tegnerens navn blir for det meste hemmeligholt, men enkelte er kjent. Lenge holdt Carl Barks og Al Taliaferro en høy kvalitet i henholdsvis de lengre og de kortere seriene, men etter at Barks trakk seg tilbake i 1968 og Taliaferro døde året etter, har seriene i stor grad tatt preg av den kommersielle masseproduksjonen. I 1970- og 1980-årene satte imidlertid de nederlandske Donaldutgiverne i gang produksjonen av serier

som ligger nær opp til Barks' stil.

Donald i Norge

For oss nordmenn er historien om «Lemenjakten» spesielt interessant. Den kom ut i 1955 og handlingen utspiller seg i Norge. For å variere seriene lette Barks ofte etter muligheter for å sende endene sine til ett nytt sted på verdenskartet. De fleste av ideene hans bygger på virkelige forhold, og de fascinerende lemenvandringene kunne naturligvis ikke utspille seg andre steder enn i

Skandinavia. Lemenet er nemlig det eneste pattedyret som bare finnes i vår del av verden. Det skulle bli problematisk å utgi en slik serie i de nordiske utgavene av Donald Duck. Det tok nesten 20 år før Lemenjakten overhodet ble publisert i Skandinavia, og da byttet man i den norske versjonen ut Norge med et fantasinavn. Det ville virket underlig for oss norske lesere at endene ikke hadde kunnet bli tvunget til å reise til «et stort fjernere sted» slik Donald selv uttrykker det, bare for å havne i

Norge. I den norske versjonen havnet de i Sildby i Ostandia.

Barks brukte mye tid på å grave fram stoff til sine utallige «reiseskildringer». Han var selv aldri utenfor USAs grenser. Mye av sin inspirasjon har han hentet fra biblioteket og i National Geographic Magazine. Barks tok sine lesere med til blant annet Italia, Canada, Alaska, Himalaya og Latin-Amerikas dype jungler. Barks moret seg også med å gjengi sin hjemby Hemet, men ble skuffet over at ingen oppdaget det.

Til opplysning

Dolly, verdens mest berømte peppermø, fyller 60 år i år, og verdens rikeste and, Onkel Skruer, fyller 50 i år. Donald Duck kom til verden i 1934. I 1937 fikk han en kjæreste, Dolly Duck. I 1947 fikk han en onkel, som attpåtil er verdens rikeste and. Det norske Donald Duck & Co har kommet ut siden 1948. Walt Disney levde fra 1901-66.

U Siri Vaggen Olsen

Carl Barks sendte Skruer, Donald, Ole, Dole og Doffen på lemenjakt i Norge. Bilde hentet fra «Lemenjakten» fra 1955.

ØLSPALTEN

Av Asgeir Johansen

Øl er ikke bare Den vestlige verden. Hel-digvis. Den lokale øl-flora har tidlig blitt beriket av mere eksotisk øl.

Alle har vel allerede smakt på Mexicos to bidrag til denne. Corona og Sol er lett tilgjengelig på Mexico Mat og vinhus. Begge er veldig lyse øl som etter retten skal drikkes med lime, men det var faktisk amerikanerne som begynte å drikke ølet på denne måten og siden ble denne skikken importert tilbake til Mexico. En hyggelig bieffekt med dette er at det holder fluene unna ølet. Corona var opprinnelig tiltenkt arbeidere og skulle serveres ekstremt kald.

Andre kontinenter har også gjort seg bemerket for ølbrygging. Til Asia kom ølet som oftest sammen med europeerne, noe som er merkbart i India hvor tyskere og engelskmenn lærte inderne opp i bryggingens kunst. Ikke bare lærte inderne, men etterhvert la de til et par små finesser. Kingfisher er indias mest kjente øl, og inntil nylig kunne man få det her i Tromsø. Etterhvert viste det seg at ølet er for sterkt for stakkars nordmenn, med det åpenbare resultat at det er tatt ut av salg. Dette irriterte meg personlig siden Kingfisher minnet meg om å sitte på stranda i Madras med en iskald Kingfisher.

Også Japan er representert med sine Kirin og Sapporo-merker. Av disse er min favoritt Kirin. Dette er en utpreget pilsner med et innslag av hvette, og den mest karakteristiske av Japans pilsnere. I følge bryggeriet lagres Kirin i to måneder, noe som er lenge for et øl. Resultatet er da også godt. Kirin er en mytologisk skikkelse som er forbundet med lykke. Jeg har ikke merket om ølet gir noen reell økning i flaks, men lykkefølelsen er i alle fall ikke fraværende.

Denne gangen har jeg valgt å legge inn en liten feil i Ølspalten. Skulle den bli oppdaget vil de som påpeker denne være med i trekningen om en halvliter av eget valg. Skrivefeil gjelder ikke, kun fakta.

Neste uka smaker vi på Ølhallens nye øl. Inntil da: Nyt deres øl!

Matspalten

Uten mat og drikke... «...duger helten ikke» sier et gammelt ordspråk. Kristian Misund og Lars Danielsen håper gjennom Utropias nye matspalte å gjøre studenter mer bevisste på maten de spiser.

De to studentene Kristian Misund og Lars Danielsen vil lage Utropias nye matspalte. De to har lenge vært interessert i mat og latt seg inspirere av mat fra alle verdens hjørner. Kristian bodde som barn i Singapore, noe som i følge ham selv har vært en inspirasjonskilde, i tillegg til

mors kjøkkenkunst. Lars skylder sin matinteresse på sin au pair-tilværelse i England og den indiske maten han stiftet bekjentskap med der. Disse to vil i hver matspalte ta for seg krydre som for mange sikkert vil være nye bekjenskaper, men samtidig legge vekt på at maten skal

være tilpasset en students lommebok. Da gjenstår det bare å tømme fryseren for pappizza og ta sjansen på Utropias matspalte.

U Asgeir Johansen

I dette nummeret kommer en festmiddag beregnet på fire personer, og en ensom mannsrett, for rask alenemiddag. Her ønsker vi alle der ute kulinarisk velkommen!

-Et kulinarisk velkommen

Chili Con Carne

De viktigste krydderne i Chili Con Carne er chilifrukten, cumin og kanel. Chilifrukten har sin opprinnelse i Latin-Amerika. Den ble spredt til Europa og deretter Asia da Colombus tok den med over Atlanteren. Chilifrukten forekommer i mange varianter. En tommelfingerregel er at jo mindre frukt jo sterkere. Det er frøene inni chilien som er sterke. Hvis du velger å ikke ta bort disse, må du huske at retten blir sterkere jo lengre frøene får stå og trekke.

Cumin ble introdusert til Amerika av spanjolene. Cumin hadde på den tiden et godt rotfeste i europeisk mat. Bruken av cumin er kjent så langt tilbake som ca. 5000 år f. Kr., da egypterne brukte krydderet til balsamering. Dette krydderet ble godt mottatt i latinamerikansk matlagning, og det er blitt et karakteristisk kjennetegn i tacosaus og annen mexicansk matlagning. Sammenslåingen av disse to krydderne er grunnlaget for Chili Con Carne.

Fried Rice

Med denne retten ønsker vi å introdusere enkel kinesisk hverdagsmat. Asiatiske mat varierer i veldig stor grad mellom de ulike landene. Men det som går igjen er hvitløk og ingefær. Sammen danner de en karakteristisk og uforglemmelig smak.

Fersk ingefærrot fåes kjøpt hos Internasjonalt Matsenter og i noen dagligvareforretninger.

Ingredienser

kokt ris
hakkert omelett av to egg
en liten håndfull erter
en liten kopp bønnespirer
eller bambusskudd
2-3 skiver påleggsskinke eller annet kjøtt
reker hvis du har råd
persille eller fersk koriander
soyasaus eller buljong løst opp i litt vann
2-10 fedd hvitløk
en liten løk
fersk ingefærrot

Fremgangsmåte:

Kok ris på forhand. Skjær løk i båter. Hakk hvitløk og fersk ingefærrot. Lag en flat omelett, skjær den så i passende biter. Stek løk, hvitløk og ingefær i litt olje. Tilsett ris etter behov. Ha i grønnsaker, omelett og kjøtt. Soyasaus kan tilsettes i retten eller ved siden av. Grønnsaker og kjøtt kan varieres etter smak i denne retten.

Ingredienser (for 4 personer)

3-4 ss olje
1 løk
3-4 fedd
½ kg kjøttdeig
1 ½ ss cumin
1 ss kanel
1 ss oregano
1 ½ ts chilipulver
1 boks hermetiske tomater
buljong
Kidney bønner (store røde)

7 dl ris (Basmathiris anbefales)
Litt hakket bladpersille til dryss
(frisk koriander er asolutt å foretrekke)

Dipp

2 små bokser naturett yoghurt
1 kvart løk
2 fedd hvitløk

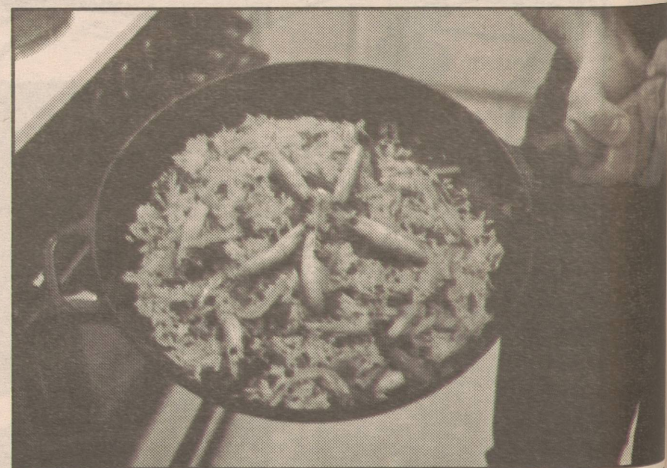
Lages noen timer i forveien. Hakk løk, bland med yoghurt i skål og la stå noen timer i kjøleskapet før servering.

Basmathiris, cumin og chilipulver fåes kjøpt hos Internasjonalt Matsenter.

Fremgangsmåte:

Varm olje i en gryte. Hakk løk og hvitløk i små terninger stek til gylden farge. Bland kjøttdeig og brun denne. Salt og peppre. Stek de forskjellige krydderne inn i kjøttdeigen par minutter. Rør godt. Ha i løk og tomatene og la koke i 10 minutter. Tilsett bønnene rett før servering og la de bare bli gjennomvarme.

Server på individuelle tallerkener. Dekk tallerkene med «teppe av ris» (ca 1 ½ cm). Legg Chili Con Carne i midten. Dekk over grønt og rå løk. Server med yoghurt-dipp.

ALLE FOTO: ASGEIR JOHANSEN

God fornøyelse!

nettPreik

Kommunisér da mann!

Navn: NetMeeting

Adresse:

www.microsoft.com/netmeeting

Kategori: Sosialisierende

Det er en befriende følelse å sitte hjemme i snøfylte Norge mens du snakker fotball med en totalt uvitenende amerikaner. Ikke fordi verken forball eller amerikanere er noe særlig interessant, men fordi på internett kan du gjøre dette gratis til en overbevisende kvalitet.

Ved hjelp av Microsofts siste skrik innenfor konferranseprogrammer; NetMeeting 2, kan du ved hjelp av modem og multimediatillegg på PCen din, snakke med sjeler over hele verden. Ikke bare kan du «chatte» på internett – det vil si skrive direkte ved hjelp av tastaturet – men du kan prate med andre mennesker akkurat som over vanlig telefon. Og for dere som har et kamera festet til PCen deres, kan du bokstavelig talt vise muskler til ydmyke Jennifer fra Atlanta. Dette kan med hell gjøres over vanlig 28.8 modem, selv om dere for guds skyld bør skaffe dere ISDN nå.

NetMeeting lar deg også dele programmer og filer over internett; du og studiekameraten din kan både snakke og redigere samme Word-fil – selv om dere skulle befinne dere langt fra hverandre.

Når sant skal sies, så var det et sant helvete å tilkoble seg en såkalt User Location Server. Dette er en server du trenger å tilkoble for å kunne finne andre netmeeterere. Selv brukte jeg over 2 timer for å få kontakt med en venn fra hjembyen min – selv om vi hadde nøye planlagt møtet. Mesteparten av kommunikasjonen måtte foregå via IRC (Internet Relay Chat). Men når du først er tilkoblet en slik server, kan du holde på i timesvis.

Heaven's gate

Amerikanere lar seg fascinere av mye rart. I forbindelsen med masseselv mordet i sekten Heaven's gate, stiller en undergrunnsavis det essensielle spørsmålet med etthvert selvmord i USA siden Kurt Cobain: Was it SUICIDE or Governmental MURDER! Artikkelen begynner slik: Since the deaths of this group, I have been writing on this site, about how something was wrong about the DEATHS of the group known as Heavens Gate... Dette blir ganske morsomt etterhvert. Nyt resten på <http://www.whatshotin.com/Features/heavensgate8.shtml>.

U Per Steinar Moen

Vi noterer at...

...ifølge VG så har akademikere mindre sex jo høyere utdanning vi har. Vi noterer at - redaksjonen konkluderer med at et liv i sølibat kanskje kan være veien inn på ett hovedfag ved ISV.

...Kjersti Nielsen, student ved UiTø, fant i helga tre hestehov i nærheten av Stakkevoldveien. Det var sommeren for i år!

...Sea Shepherd's Lisa Distefano frykter for sin elskede Paul Watsons liv hvis han skulle bli utlevert til Norge. Paul Watson er i følge Sea Shepherd «Norges mest forhatte mann.» Vel, i følge Vi noterer at - redaksjonen har ikke Watson noe å frykte. I Norge nøyer vi oss nemlig med å drepe intelligente vesener, som for eksempel hvaler.

...man har endelig funnet et bruksområde for Se og Hør. Dagbladet rapporterer at blant beslaglagte effekter hos nynazister fant et utklipp fra dette utmerkede tidsskrift som tok for seg regjeringmedlemmenes boliger. Dette hadde de i følge Overvåkningspolitiet tatt vare på med det for øye å gjennomføre attentater mot den norske regjering. Godt at Se og Hør kan brukes til noe! Dessuten: når til og med tøffe nynazister leser Se og Hør hvorfor skulle du skjemmes over å lese det?

...Grevens mamma har blitt arrestert for «landsfiendtlig» virksomhet. Er ikke dette litt vel sent? I alle fall: Dette kan være en trøst for alle studenter: når en tøff nasjonalist (ikke satanist, men nasjonalist!) kan få hjelp av mamman sin, hvorfor kan ikke du?

...ifølge Tromsøflaket er Tove Bull bare 29 år, og det ble hun den 28. mars. Vi noterer at - redaksjonen gratulerer med vel overstått til verdens yngste universitetsrektor.

Studenter annonserer gratis på;

Tavla

Scientific Anglers fluesnelle

med ekstra spole (System 1) selges. Ubetydelig brukt. Ring Martin på tlf. 911 42 477

Savnet

2 små + 2 store nøkler på hank mistet på MH-bygget plan 8 i nov-96. Dusør.

Bill.mrk. «Håpefull»

Fender USA-Stratocaster

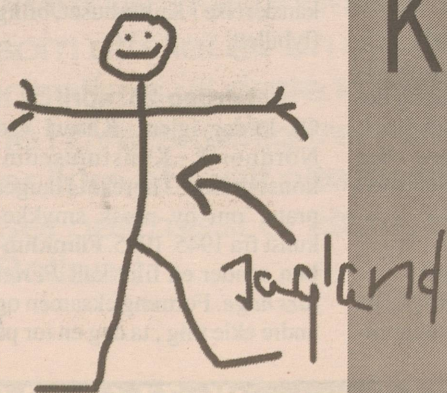
Noe ombygd: Modulus Graphite neck, diMarzio pickups, rød m. svart hals og plekterbrett. Fender StereoChorus forsterker. DigiTech gitarprocessor. Vurderes solgt samlet eller separat Ring Martin på tlf. 911 42 477.

Japansk

Linguaphonekurs i japansk selges kr. 500,-. Bøker til russisk grunnfag og engelsk grunnfag samt bedriftsutvikling selges ½ pris. Ønsker ex.phil. Tlf. 776 73356 / 90 82 14 37

PC

Har du ein PC til overs? Du kunne jo prøve å få seldt din 3-4 år gamle 486 til ein fattig statsviterstudent. NB: Maks pris 3-4000! Ring Hallgeir 77687806

Kan du tegne bedre enn dette?

Utopia trenger tegnere!

Fire på rad

Gleder du deg til vinteren?

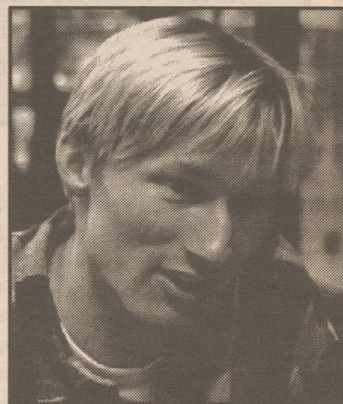
Anne Andreassen, 32 år, sykepleie

– Ja, jeg setter stor pris på den, gir meg masse muligheter til sportslige aktiviteter. Spesielt går jeg mye på ski med barnet mitt.

Camilla Samuelsen, 23 år, radiograf andre år

– Ja, for da matcher snøen med praksisantrekket mitt og får meg til å føle meg veldig in, i motsetning til om sommeren, for da jobber jeg ikke heller.

Jørgen Matti Reistad, 27 år, Grunnfag finsk

– Ja da. Det er kjekt å gå på ski, slalom og skøyter. Men jeg foretrekker noen snøfrie måneder i mellomtiden.

Dag Brattli, 27 år, doktorgrad i informatikk

– Nei, liker ikke snø og så har jeg ikke ski. Jeg gjør minst mulig med snø, må ha shorts på før jeg gjør idrettslige ting.

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

Mens vi venter på Nord-Norge-

Ikke har vi valgt oss april, studielånet er sporløst forsvunnet i motsetning til snøen, og noen sier det er eksamen snart. Det skjer en hel masse rart de nærmeste par ukene; fuktige fester, fantastiske filmer, kule konsertkvelder.. Utopia og Nord-Norgebanen guider deg til alt du ikke har råd til:

Onsdag 16. april

Dagene er faktisk blitt deilig lange og lyse- nytt **Utopia** og onsdagen blir *strålende*. Hollandske **The Dufay Collective** spiller instrumental- og vokal middelaldermusikk i Tromsø Domkirke kl. 19.30. Musikken skal visstnok være både verdslig og kirkelig, javel. Og på **Dampen** reklamerer de med løfter om spektakulær overraskelse og musikkvideoer tidlig på kvelden, en alternativ aften med alternativ rock. På **Meieriet** har de besøk langveis fra; rootsartisten **Hans Theessink** og **The Blue Grooves**- «*Keep it Funky- if the groove is right you can't go wrong.*» Selv om alt går riktig bra, er dette ellers den onsdagen da det *ikke* er noen temakveld på Blå Rock. Penger spart. Muligens.

Torsdag 17. april

Det er torsdag og på tide å ta helg. **Morten Arnesen** driver med ustø dans, i kveld klokka åtte i Tromsø Domkirke. Bortsett fra det blir det ikke mye

vakling, med mindre du har penger til en øl. Men du kan gå og høre **foredrag** i Kunstforeninga kl.19; «Norsk kunsthåndverk- står det i en særstilling i internasjonal sammenheng?»

Vet du ikke svaret, så gå dit og lær noe nytt.

Fredag 18. april

I kveld skal du på kino, mager lommebok eller ikke; **filmklubben** viser **Dis**, legendarisk kalkun av Aune Sand. Her er glitrende muligheter til å snappe

opp noen udødelige kjærlighetserklæringer. Ta med deg kjæresten og eks'ene og møt opp på nattvisning på Verdensteateret. Og siden latter forlenger livet, kan du regne med evigheten etter denne sesonen.

Lørdag 19. april

Lørdag, endelig lørdag! Sov lenge, tusle deg en tur ned i byen, stjel en avis og nyt livet, mens du stikker innom **Kunstmuseet** og sjekker ut tresnittutstillingen. Om lykken skulle finne på å bli påtrengende boblende, er det **Tango-kurs** på The Dance Studio fra 12-17, både for deg som *erbittelitt* erfaren og for deg som bare innbiller deg at du er det. Dans deg mot vår! (Hmm..)

På Verdensteateret sender **filmklubben** det beste fra Kortfilmfestivalen i Grimstad i fjor, og det blir garantert spennende. Skaff deg noen tiere og drøm deg bort fra den miserable studenttilværelsen din.

Søndag 20. april

Våkn opp en tidlig søndagsmorgen uten at spurvene tramper som besatt utenfor soveromsvinduet ditt. Begynn dagen med plystring og husvask.. nei, fanden heller. Men hva i all verden skal man gjøre en søndag man ikke engang er bakfull?! Lese til eksamen? Tja, jo, forsåvidt en interessant *ide*.

Mandag 21. april

Mandag! Huff. Forresten så fyller **Iggy Pop** 50 lange år, og det kan du vedde på at Blå Rock skal markere på den ene eller andre måten. Kvelden har med andre ord potensiale.

Tirsdag 22. april

Filmen **Repo Man** blir vist på Blå Rock. Det handler om utenom-

jordiske vesener blant annet, og skal visst være severdig. Husk Internasjonalt seminar med Roy Krøvel fra pressebyrået Angry Planet.

Onsdag 23. april

Kvelden skal være absolutt tilbaketrukket på Blå Rock, og det blir *temavin!* En noget kryptisk merkelapp, **laidback-kveld**, men ideen er lavmælt, stillferdig og sødmefyllt musikk, rocken har mange fjes. Egon skal presentere, og avslutningen på temakveldsemesteret er et «must» for enhver blårocker.

Torsdag 24. april

Homo Polaris tror de skal vise film, se oppslag. Og etterpå blir det LLH-cafe for dem som vil. På **Teaterkafeen**, «Litteraten», klokka åtte skal Solveig Aareskjold og Hans Marius Hantsteen snakke om *Det nye essayet*. En utvilsom nødvendighet for alle forfatterspirer. Og Stine sier hun har bursdag!!

Fredag 25. april

Voces del Sur, Trondheimsbaserert trio drar ut på latinamerikansk reise i Kulturhuset, billig flybillett.

Lørdag 26. april

Oj, lørdag igjen! **Kåseri** ved Nordnorsk Kunstmuseum; konservator Therese Hauger prater om ny norsk smykkkunst fra 1945-1995. **Filmklubben** sender en film kalt *Bestefars hage*. Fortreng eksamen og andre ekle ting , ta deg en tur på

byen og stirr stygt på alle dem som har råd til å være fulle og glade. De har det *ikke* gøy, det bare ser sånn ut.

Søndag 27. april

Spander en Paracet på dem du hatet i går kveld, og fortell dem hvor utrolig godt du har det i dag.

Siste sjanse til å se et par **utstillinger** på Kunstforeninga, f.eks. den med vakre tepper fra Iran. Men kanskje du burde boikotte, for å være politisk korrekt på en søndag og allting.

Mandag 28. april

Det skjer ingenting i dag.

Tirsdag 29. april

Portrett av en seriemorder på Blå Rock. Nervene kan trenge å beroliges, så prøv å ikke være helt blakk.

På Konservatoriet er det **Bach-aften** med Franziska Wika på klaver. Kan sikkert anbefales for smånevrotiske studenter pre-eksamen.

Onsdag 30. april

Nytt Utopia! Verden er ikke så ille likevel.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/epost, **ELLER** stikk innom Glassburet på ISV: